

Załącznik do uchwały nr XI/60/2015
Rady Gminy Nowe Miasto nad Wartą
z dnia 19 listopada 2015 r.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY
NOWE MIASTO NAD WARTĄ
NA LATA 2016 - 2025

Spis treści:

1.	WPROWADZENIE.....	3
2.	METODOLOGIA OPRACOWANIA STRATEGII.....	3
3.	UWARUNKOWANIA PRAWNE I ZGODNOŚĆ Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI.....	4
3.1	Podstawy prawne.....	4
3.2	Unijne dokumenty strategiczne.....	5
3.3	Krajowe dokumenty strategiczne.....	6
3.4	Samorządowe dokumenty strategiczne.....	9
4.	DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY NOWE MIASTO NAD WARTĄ.....	16
4.1	Charakterystyka ogólna gminy.....	16
4.2	Sytuacja demograficzna.....	17
4.3	Oświata i kultura.....	22
4.4	Służba zdrowia.....	23
4.5	Instytucje pomocy społecznej.....	24
4.6	Problemy społeczne.....	25
4.6.1	Rynek pracy i bezrobocie.....	25
4.6.2	Problemy społeczne w perspektywie Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Wartą.....	28
4.6.3	Problemy społeczne w opinii środowiska lokalnego.....	37
4.7	Analiza SWOT.....	37
5.	Prognoza zmian w zakresie objętych Strategią problemów społecznych.....	41
5.1	Prognoza demograficzna.....	41
5.2	Prognoza problemów społecznych.....	43
6	Część strategiczna.....	45
6.1	Wizja, misja, cele strategiczne i operacyjne, kierunki działań.....	45
6.2	Ramy finansowe Strategii.....	49
7.	Sposób realizacji Strategii.....	50
8.	Wnioski końcowe.....	51
9.	Wykaz tabel i wykresów.....	52
10.	ANEKS.....	53
11.	Załącznik nr 1. Wyniki badań ankietowych.....	54

1. WPROWADZENIE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest dokumentem stanowiącym podstawowe narzędzia realizacji lokalnej polityki społecznej. Strategia określa w szczególności kierunki działań zmierzających do przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu mieszkańców gminy. Gmina Nowe Miasto nad Wartą dostrzegając znaczenie problematyki społecznej już w 2006r. uchwaliła Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych, a rok 2015 jest ostatnim rokiem jej obowiązywania. W związku z powyższym powstała konieczność uchwalenia nowego dokumentu: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowe Miasto nad Warta na lata 2016 – 2025. Strategia zgodnie z art. 16b, ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, zawiera w szczególności diagnozę sytuacji społecznej gminy, prognozę zmian w zakresie objętym strategią. W dokumencie zapisano cele strategiczne projektowanych zmian oraz kierunki niezbędnych działań, a także sposób realizacji Strategii. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowe Miasto nad Warta na lata 2016 – 2025 jest wieloletnim dokumentem programowym, którego realizacja zwiększy bezpieczeństwo socjalne mieszkańców gminy z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

2. METODOLOGIA OPRACOWANIA STRATEGII

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Nowe Miasto nad Wartą na lata 2016 – 2025 zwana dalej Strategią została opracowana w Ośrodku Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Wartą. Strategia jest dokumentem uspołecznionym. W pracach nad nim uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, środowisk pomocy społecznej, oświaty, ochrony zdrowia, policji, przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz mieszkańcy gminy.

Proces opracowania Strategii był zgodny z podstawowymi zasadami planowania strategicznego. W literaturze Model zarządzania strategicznego przedstawiony jest w postaci cyklu:

analiza (diagnoza) → planowanie → wdrażanie → ocena

Zgodnie z powyższym modelem dokument umownie można podzielić na trzy części. Pierwsza część przedstawia diagnozę sytuacji społecznej gminy Nowe Miasto nad Wartą. Diagnoza miała na celu zidentyfikowanie głównych problemów społecznych występujących w gminie. Dokument sporządzony został w oparciu o analizę źródeł zastanych, wyniki prowadzonych badań ankietowych wśród przedstawicieli samorządu lokalnego, jednostek

organizacyjnych gminy, organizacji pozarządowych, przedstawiciele przedsiębiorców a także mieszkańców gminy oraz wyniki prac uczestników warsztatów z dnia 29 października 2015r. Część druga stanowi prognozę zmian zidentyfikowanych problemów społecznych. W tej części dokumentu zawarto prognozę demograficzną gminy w oparciu o Prognozę dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2011-2035 oraz prognozę problemów społecznych gminy Nowe Miasto nad Wartą. Sporządzona diagnoza problemów społecznych z prognozowanymi zmianami stała się podstawą do opracowania części trzeciej dokumentu. W części trzeciej Strategii określono cele strategiczne, kierunki działań a także sposób realizacji Strategii, źródła finansowania określonych działań oraz wskaźniki ich realizacji. Strategia stanowi materiał do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych, jak też zintegrowanych działań podmiotów działających w sferze polityki społecznej współpracy, w tym organizacji pozarządowych.

3. UWARUNKOWANIA PRAWNE I ZGODNOŚĆ Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

3.1. Podstawy prawne

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Nowe Miasto nad Wartą na lata 2016 – 2025 została opracowana zgodnie z podstawowymi aktami prawnymi mającymi wpływ na lokalną politykę społeczną. Obszary działania gminy w sferze pomocy społecznej określa ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej. (Dz. U. z 2015r., poz. 163 ze zm.). Obowiązek opracowania wynika wprost z zapisu art. 17 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej który stanowi, że do zadań własnych gminy należy: „opracowanie i realizacja gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Zadania gminy w obszarze polityki społecznej określone są również w następujących aktach prawnych:

- Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2015r., poz. 1515 ze zm.)
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2015r., poz. 1286 ze zm.)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015r. poz. 1390 ze zm.)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2012r., poz. 124 ze zm.)
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U. z 2011r. Nr 43, poz. 225 ze zm.)
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015r., poz. 149 ze zm.)
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

(t.j. Dz. U. z 2015r., poz. 332 ze zm.),

- Ustawa z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2015r., poz. 114 ze zm.),

- Ustawa z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2015r., poz. 859 ze zm.),

- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2011r. Nr 127, poz. 721 ze zm.),

- Ustawa z dnia 21 czerwca 2001r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2013r., poz. 966 ze zm.),

- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2014r., poz. 1118 ze zm.).

Na etapie realizacji Strategii oprócz wspomnianych aktów prawnych może zachodzić potrzeba odwołania się również do przepisów prawa, w tym z zakresu ochrony zdrowia, oświaty, budownictwa socjalnego.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest zgodna z dokumentami strategicznymi i programowymi, które funkcjonują na poziomie europejskim, ogólnopolskim, wojewódzkim, powiatowym i gminnym wyznaczającymi działania w sferze polityki społecznej i stwarzającymi możliwość ubiegania się o środki zewnętrzne:

3.2. Unijne dokumenty strategiczne:

➤ „Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu”

Strategia Europa 2020 zakłada ona potrzebę stworzenia inteligentnej i zrównoważonej gospodarki, która sprzyja włączeniu społecznemu. W perspektywie roku 2020 wyznaczonych zostało 5 celów obejmujących:

- zatrudnienie (75% osób w wieku 20-64 lat powinno mieć pracę),
- badania i rozwój oraz innowacje (na inwestycje w badania i rozwój oraz w innowacje, powinniśmy przeznaczać 3 % PKB Unii – łącznie ze środków publicznych i prywatnych),
- zmiany klimatu i energię (ograniczenie emisji gazów cieplarnianych o 20% w stosunku do poziomu z roku 1990, 20% energii powinno pochodzić ze źródeł odnawialnych, a efektywność energetyczna powinna wzrosnąć o 20%),
- edukację (odsetek młodych ludzi przedwcześnie porzucających naukę nie powinien przekraczać 10%, a co najmniej 40% osób w wieku 30-34 powinno mieć wykształcenie wyższe),
- ubóstwo i wykluczenie społeczne (zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym o co najmniej 20 mln).

➤ Komunikat Komisji Europejskiej „Inicjatywa na rzecz przedsiębiorczości społecznej”

W dokumencie wydanym w dniu 25 października 2011 r. Komisja Europejska zwraca uwagę na znaczącą rolę jaką ekonomia społeczna odgrywa w strategii „Europa 2020” w aspekcie zwalczania ubóstwa i wykluczenia społecznego. W gospodarce społecznej w UE zatrudnionych jest ok. 11 mln osób, co stanowi 6% całkowitego zatrudnienia. Komisja

Europejska zaproponowała w Komunikacie szereg rozwiązań zmierzających do wzmocnienia roli ekonomii społecznej. Działaniami tymi są:

- 1) poprawa dostępu do finansowania realizowana przez:
  - uznanie przedsiębiorstw społecznych za priorytet inwestycyjny Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (dalej EFRR) i Europejskiego Funduszu Społecznego (dalej EFS),
  - utworzenie ram dla etycznych funduszy inwestycyjnych,
  - łatwiejszy dostęp do mikrokredytów,
- 2) poprawa promocji ekonomii społecznej za pomocą:
  - zwiększenia rozpoznawalności ekonomii społecznej,
  - utworzenia publicznej bazy danych oznakowań i certyfikatów oraz platformy wymiany danych i informacji,
  - zestawienia dobrych praktyk,
- 3) poprawa otoczenia prawnego zakładająca m.in.:
  - silniejsze wykorzystanie elementu jakości w procedurze zamówień publicznych,
  - uproszczenie stosowania zasad pomocy publicznej w przypadku usług społecznych i lokalnych,
  - zwiększenie znaczenia kryteriów i warunków pracy w zamówieniach publicznych.

➤ **Komunikat Komisji Europejskiej w sprawie polityki UE i wolontariatu: „Uznanie i propagowanie wolontariatu transgranicznego w UE”**

W Komunikacie z dnia 20 września 2011 r. Komisja zwraca uwagę na znaczenie wolontariatu dla tworzenia i rozwijania kapitału ludzkiego i społecznego. Uznaje go za jeden z kluczowych czynników integracji i wzrostu zatrudnienia oraz element poprawy spójności społecznej. W dokumencie podkreśla się rolę wolontariuszy w kształtowaniu społeczeństwa europejskiego, współtworzenia Europy obywatelskiej. Ponadto wolontariat przyczynia się do realizacji strategii „Europa 2020” (w szczególności do osiągnięcia do roku 2020 docelowej stopy zatrudnienia w UE, wynoszącej 75%). Dzieje się tak, gdyż wolontariat umożliwia zdobywanie i podnoszenie kompetencji oraz przystosowywanie się do zmian na rynku pracy.

3.3. Krajowe dokumenty strategiczne:

➤ **„Raport Polska 2030”**

Raport „Polska 2030. Wyzwania rozwojowe” wskazuje wyzwania w perspektywie do 2030 roku jakimi są:

- wzrost i konkurencyjność,
- sytuacja demograficzna,
- wysoka aktywność zawodowa oraz adaptacyjność zasobów pracy,
- odpowiedni potencjał infrastruktury,
- bezpieczeństwo energetyczno-klimatyczne,
- gospodarka oparta na wiedzy i rozwój kapitału intelektualnego,
- solidarność i spójność regionalna,
- poprawa spójności społecznej,

- sprawne państwo
- wzrost kapitału społecznego Polski.

W dokumencie podkreśla się pięć kluczowych czynników rozwoju kraju w perspektywie roku 2030:

- warunki dla szybkiego wzrostu inwestycji,
- wzrost aktywności zawodowej i mobilności Polaków,
- rozwój produktywności i innowacyjności,
- efektywna dyfuzja rozwoju w wymiarze regionalnym i społecznym,
- wzmocnienie kapitału społecznego i sprawności państwa.

W aspekcie rozwoju kapitału społecznego, podkreśla się rosnące znaczenie usieciowienia społeczeństwa, niosące za sobą zmianę dotychczasowych więzi społecznych. Podkreślona jest rola nowoczesnych form komunikacji masowej rewolucjonizujących komunikację publiczną. Wzrost kapitału społecznego wymaga stymulowania wzrostu wzajemnego zaufania, naprawy infrastruktury instytucjonalnej państwa, zwiększenia troski o dobro wspólne, poprawy jakości przestrzeni i debaty publicznej, wspierania aktywności obywatelskiej – indywidualnej oraz zinstytucjonalizowanej – oraz zwiększenia roli potencjału kreatywnego i intelektualnego.

➤ „Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju”

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju (dalej DSRK) ukazuje wizję rozwojową w perspektywie do roku 2030. W dokumencie identyfikuje się wyzwania stojące przed gospodarką i społeczeństwem oraz trzy obszary strategiczne: konkurencyjności i innowacyjności (modernizacji), równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski (dyfuzji) oraz efektywności i sprawności państwa. Celem jest rozwój mierzony poprawą jakości życia Polaków (wzrost PKB na mieszkańca w relacji do najbogatszego państwa UE i zwiększenie spójności społecznej) dzięki stabilnemu, wysokiemu wzrostowi gospodarczemu, co pozwala na modernizację kraju.

W DSRK wskazano cele strategiczne, od których zależy rozwój cywilizacyjny kraju oraz powiązane z nimi projekty do realizacji. W części dotyczącej kapitału społecznego zakłada się m.in.:

- stworzenie sprawnego państwa jako modelu działania administracji publicznej,
- wzrost społecznego kapitału rozwoju.

➤ „Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2020”

Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2020 (dalej ŚSRK 2020) wskazuje strategiczne zadania państwa, których podjęcie jest konieczne w perspektywie najbliższych 10 lat, w celu w celu przyspieszenia procesów rozwojowych kraju:

- wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela,
- rozwój kapitału ludzkiego,
- integracja społeczna,
- zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych.

➤ **Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2011-2020**

Dokument określa zagadnienia partycypacji społecznej i aktywności obywatelskiej. W ramach tego obszaru mają być realizowane działania zmierzające do poprawy mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne. Proces wdrożenia strategii będzie obejmował takie działania jak:

- projekty realizowane przez organizacje społeczne w zakresie edukacji obywatelskiej,
- upowszechnienie i wdrażanie rozwiązań zwiększających kontrolę społeczną nad działaniami administracji publicznej wszystkich szczebli,
- stałe podnoszenie wiedzy i umiejętności przedstawicieli organizacji pozarządowych (zarządy, pracownicy) w zakresie zarządzania organizacją, a w szczególności zarządzania zasobami ludzkimi i finansami,
- różnorodne formy zachęcania obywateli do zwiększania swojej aktywności na forum publicznym,
- rozwijanie i promocja indywidualnej filantropii, wolontariatu, jak i społecznej odpowiedzialności biznesu,
- wspieranie rozwoju przedsiębiorczości społecznej i innych form przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i zawodowemu, w tym różnorodnych form samopomocy,
- stworzenie rozwiązań zmierzających do wypracowania i wdrożenia systemu wsparcia dla poradnictwa prawnego i obywatelskiego,
- ułatwienie działalności organizacji obywatelskich,
- wsparcie dla ruchów społecznych, grup nieformalnych.

➤ **„Narodowa Strategia Integracji Społecznej”**

Narodowa Strategia Integracji Społecznej wytycza cele w procesie włączania się Polski w realizację drugiego z celów Strategii Lizbońskiej, stawiającego na modernizację europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego. Działania w tym zakresie mają przyczynić się do:

- dostosowania edukacji i szkolenia do wymogów życia i pracy w społeczeństwie opartym na wiedzy,
- rozwijania aktywnej polityki zatrudnienia przyczyniającej się do tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy,
- modernizacji systemu ochrony socjalnej, w tym systemów emerytalnych i ochrony zdrowia, m.in. w celu zapewnienia ich finansowej stabilności oraz odpowiedniej koordynacji z celami polityki edukacyjnej i polityki zatrudnienia,
- wspierania integracji społecznej, aby uniknąć pojawienia się trwale zmarginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie opartym na wiedzy.

W dokumencie wyznaczono następujące priorytety:

- wzrost uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym,
- poprawa jakości kształcenia na poziomie gimnazjalnym i średnim,
- upowszechnienie kształcenia wyższego i jego lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy,

- rekompensowanie deficytów rozwoju intelektualnego i sprawnościowego dzieci,
- radykalne ograniczenie ubóstwa skrajnego,
- ograniczenie tendencji do wzrostu różnic dochodowych,
- ograniczenie bezrobocia długookresowego,
- zmniejszenie bezrobocia młodzieży,
- zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród osób z niepełnosprawnością,
- zwiększenie liczby uczestników w aktywnej polityce rynku pracy,
- upowszechnienie kształcenia ustawicznego,
- wydłużenie przeciętnego dalszego trwania życia w sprawności,
- powszechne ubezpieczenie zdrowotne,
- kobiety i dzieci objęte programami zdrowia publicznego,
- wzrost dostępu do lokali (mieszkań) dla grup najbardziej zagrożonych bezdomnością,
- dostęp do pracowników socjalnych,
- rozwój pomocy środowiskowej – zwiększenie liczby osób objętych usługami pomocy środowiskowej,
- zaangażowanie obywateli w działalność społeczną,
- realizacja NSIS przez samorzządy terytorialne,
- dostęp do informacji obywatelskiej i poradnictwa.

3.4. Samorządowe dokumenty strategiczne:

➤ Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku określa cele polityki rozwoju, w tym polityki społecznej. W dokumencie sformułowano wizję rozwoju: „Wielkopolska powinna być regionem zintegrowanym, konkurencyjnym” i misję województwa: „Skupienie wszystkich podmiotów publicznych działających na rzecz wzrostu konkurencyjności regionu i poprawy warunków życia mieszkańców”. Strategia zakłada uzyskanie efektu synergii poprzez stworzenie spójnej koncepcji wykorzystania środków publicznych oraz wyznaczono cel generalny: „Poprawa jakości przestrzeni województwa, systemu edukacji, rynku pracy, gospodarki oraz sfery społecznej skutkująca wzrostem poziomu życia mieszkańców”, cele strategiczne, operacyjne i horyzontalne.

Założenia polityki społecznej ujęto w ramach celów strategicznych 3 i 4 oraz służących ich osiągnięciu celów operacyjnych.

Cel strategiczny 3. Wzrost kompetencji mieszkańców i promocja zatrudnienia.

- Ograniczanie barier w dostępie do edukacji.
- Poprawa jakości oraz wzrost różnorodności form kształcenia.
- Rozwój przedsiębiorczości i promocja samozatrudnienia.
- Poprawa organizacji rynku pracy.

Cel strategiczny 4. Wzrost spójności i bezpieczeństwa społecznego.

- Poprawa sytuacji demograficznej oraz stanu zdrowia mieszkańców.
- Poprawa warunków mieszkaniowych.
- Rozwój usług socjalnych.
- Wzrost bezpieczeństwa.

- Ograniczenie skali patologii oraz wykluczeń społecznych.
- Budowa kapitału społecznego na rzecz społeczeństwa obywatelskiego.
- Wzrost udziału sportu i rekreacji w życiu mieszkańców regionu.

➤ **Strategia Rozwoju Powiatu Średzkiego na lata 2015 – 2024**

Strategia Rozwoju Powiatu Średzkiego na lata 2015 – 2014 określiła **wizję** powiatu średzkiego:

„Powiat średzki: obszar zrównoważonego rozwoju, centrum gospodarcze i rekreacyjne o dobrej infrastrukturze sprzyjające rozwojowi małej i średniej przedsiębiorczości, z dobrze rozwiniętą siecią usług. Bezpieczny powiat z dobrą bazą kulturalną i oświatową we wzajemnym oddziaływaniu z aglomeracją poznańską i obszarem tradycji i kultury wielkopolskiej”.

Natomiast **misją** Powiatu Średzkiego jest: „skuteczna i efektywna realizacja zadań wszystkich jego jednostek organizacyjnych oraz inicjowanie i koordynacja współpracy samorządów gminnych i podmiotów z różnych sektorów na rzecz trwałego rozwoju całego powiatu.”

Strategia wytycza następujące cele rozwoju Powiatu Średzkiego:

- Cel Strategiczny nr 3. Włączenie społeczne.
- Cel strategiczny nr 5. Przeciwdziałanie bezrobociu.
- Cel strategiczny nr 7. Integracja społeczności powiatu, społeczeństwo obywatelskie.

➤ **Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Średzkim na lata 2009 – 2020.**

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Średzkiego na lata 2009 – 2020 przedstawia cele i działania w obszarze polityki społecznej powiatu, mające wpływ na rozwiązywanie problemów społecznych w gminach powiatu średzkiego. Koncentruje się na najważniejszych problemach społecznych powiatu: kwestii rodziny i dziecka, bezrobocia, niepełnosprawności oraz problemach związanych ze starością. W dokumencie określono misję „powiat średzki obszarem skutecznych działań na rzecz integracji społecznej, podejmowanych w oparciu o zintegrowany system pomocy społecznej, wspierający rodzinę oraz aktywną integrację mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społecznym”

W dokumencie wyznaczono cele strategiczne i operacyjne:

Cel strategiczny nr 1. Zintegrowany system profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną.

Cel operacyjny

1.1. Realizacja programu pn.:” Budowanie zintegrowanego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną w powiecie średzkim

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.1.

1.1.1. Wzmacnianie systemu współpracy lokalnych podmiotów polityki społecznej działających w obszarze pomocy dziecku i rodzinie, w szczególności poprzez:

- organizację i prowadzenie szkoleń ,warsztatów, konferencji,
- podejmowanie kompleksowych działań edukacyjnych, informacyjnych, interwencyjnych służących zapobieganiu problemom bądź rozwiązywaniu ich we wczesnym stadium szczególnie poprzez doksztalcanie kadr pomocy społecznej w powiecie,

- pracę Interdyscyplinarnego Zespołu Pracy z Dzieckiem i Rodziną,
- 1.1.2. Rozwój usług społecznych na rzecz dzieci i młodzieży poprzez:
- zwiększenie dostępności specjalistycznej pomocy w szczególności psychologicznej i terapeutycznej dla dzieci i młodzieży,
  - zwiększenie dostępności dzieci i młodzieży do istniejącej już bazy placówek edukacyjnych, kulturalnych i obiektów sportowo-rekreacyjnych w ramach organizacji czasu wolnego,
- 1.1.3 Wspieranie inicjatyw podejmowanych przez organizacje pozarządowe i samorządy lokalne, które są ukierunkowane na zapobieganie lub zmniejszanie pojawiających się w rodzinie problemów.

Cel operacyjny

1.2. Wsparcie rodziny w środowisku zamieszkania, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.2.

- 1.2.1. Pomoc w przezwyciężaniu trudności wychowawczych i materialnych w szczególności poprzez zwiększenie dostępności do specjalistycznego poradnictwa oraz współpracę z ośrodkami pomocy społecznej.
- 1.2.2. Rozwój usług na rzecz rodziny, w szczególności poprzez:
- tworzenie i rozwój sieci świetlic środowiskowych i socjoterapeutycznych oraz klubów dla młodzieży,
  - organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży w szczególności poprzez:
    - a) zwiększenie dostępności do istniejących placówek edukacyjnych, kulturalnych i obiektów sportowo-rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży,
    - b) organizację zajęć pozalekcyjnych,
- 1.2.3. Systematyczne monitorowanie sytuacji dzieci i młodzieży, w szczególności w rodzinach dysfunkcyjnych.
- 1.2.4. Promocja zdrowej rodziny w szczególności poprzez:
- opracowywanie i rozpowszechnianie materiałów informacyjnych, organizację kampanii edukacyjnych, konferencji, debat nt. zdrowej rodziny.

Cel operacyjny :

1.3. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.3.

- 1.3.1. Edukacja przedstawicieli różnych grup zawodowych zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie (szkolenia, narady, konferencje),
- 1.3.2. Zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin z problemem przemocy poprzez:
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
  - opracowanie i realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
  - prowadzenie programu korekcyjno-terapeutycznego dla sprawców przemocy w rodzinie,
- 1.3.3. Rozwój i wspieranie działalności Ośrodka Interwencji Kryzysowej.
- 1.3.4. Działalność interdyscyplinarnego zespołu w zakresie rozwiązywania problemów przemocy w rodzinie i kwestii krzywdzenia dzieci.
- 1.3.5. Opracowanie i uaktualnianie biuletynu informacyjnego o możliwościach i instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach występowania przemocy.
- 1.3.6. Edukacja społeczna w zakresie problematyki przemocy w rodzinie (materiały informacyjne, ulotki, plakaty, artykuły prasowe itp.).

Cel operacyjny:

1.4. Wspieranie rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.4.

1.4.1. Wspieranie i rozwój specjalistycznych usług, w tym w zakresie opieki i edukacji przedszkolnej i szkolnej.

1.4.2. Inicjowanie działań mających na celu wsparcie rodzin z dziećmi w wieku do 6 roku życia, w tym wczesna pomoc w diagnozowaniu rodzaju niepełnosprawności.

Cel operacyjny:

1.5. System opieki i wychowania dziecka poza rodziną biologiczną

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.5.

1.5.1. Rozwój systemu rodzinnej opieki zastępczej.

1.5.2. Wspieranie i rozwój sieci placówek:

a) Publicznej Placówki Opiekuńczo - Wychowawczej - Ognisko Wychowawcze w Szlachcinie działającej jako placówka wielofunkcyjna, w szczególności w zakresie osiągania standardów opieki i wychowania,

b) wsparcia dziennego, w tym gminnych świetlic socjoterapeutycznych i środowiskowych,

1.5.3. Tworzenie mieszkań chronionych dla pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych.

1.5.4. Tworzenie warunków do powrotu dziecka do rodziny naturalnej

a) przygotowanie rodzin biologicznych do powrotu dzieci umieszczonych w zastępczych formach opieki,

b) rozwój specjalistycznego poradnictwa.

Cel operacyjny

1.6. Przeciwdziałanie uzależnieniom w szczególności od alkoholu i narkotyków oraz niedostosowaniu społecznemu i przestępczości wśród dzieci i młodzieży.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.6

1.6.1. Rozwój profilaktyki poprzez tworzenie i umacnianie środowiskowych form pomocy dzieciom i rodzinie.

1.6.2. Rozwój specjalistycznego poradnictwa dla dzieci, młodzieży i ich rodzin.

1.6.3. Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, a w szczególności organizacja zajęć pozalekcyjnych (świetlice, kluby, koła zainteresowań). Zwiększenie dostępu do istniejącej bazy sportowo-kulturalnej, rozwój bazy świetlic środowiskowych i klubów dla młodzieży.

1.6.4. Współpraca instytucji i organizacji pozarządowych działających w sferze pomocy dziecku i rodzinie na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom i przestępczości wśród dzieci i młodzieży.

1.6.5. Promowanie właściwych postaw społecznych, ważnych dla przeciwdziałania zjawisku uzależnienia i przestępczości, w szczególności poprzez:

- Zwiększenie świadomości w środowiskach lokalnych na temat zjawiska narkomanii i przestępczości – kampanie informacyjne i pogadanki.
- Zbadanie rozmiaru problemu narkomanii w powiecie średzkim.
- Szkolenia na temat profilaktyki i rozwiązywania problemów narkomanii i przestępczości dla różnych grup zawodowych.

Efekty realizacji celu strategicznego nr 1

Sprawnie funkcjonujący system wsparcia na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży, zapewniający dzięki współpracy podmiotów działających w obszarze polityki społecznej różnorodne formy pomocy, w tym podejmowanie zadań z zakresu profilaktyki uzależnień i przemocy w rodzinie, co ograniczy skalę negatywnych zjawisk społecznych, a w szczególności problemów wynikających z używania przez dzieci i młodzież środków psychoaktywnych.

Cel strategiczny nr 2. Aktywna integracja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym

Cel operacyjny:

2.1. Promocja zatrudnienia oraz tworzenie systemu wsparcia dla osób długotrwale bezrobotnych w celu ich aktywizowania.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.1.

2.1.1. Rozwijanie stałej współpracy jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z Powiatowym Urzędem Pracy, organizacjami pozarządowymi, organizacjami pracodawców w zakresie monitorowania zjawiska bezrobocia.

2.1.2. Objęcie formami aktywnej integracji długotrwale bezrobotnych (aktywizacja społeczna, aktywizacja zawodowa, aktywizacja zdrowotna i aktywizacja edukacyjna).

2.1.3. Opracowanie i realizacja projektów aktywności lokalnej mających na celu rozwiązywanie problemu bezrobocia na rzecz grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, w szczególności wśród wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych, kobiet i osób długotrwale bezrobotnych, a także osób powyżej 50 r. ż. i osób niepełnosprawnych.

2.1.4. Systematyczne podnoszenie jakości obsługi bezrobotnych przez personel PUP (szkolenia, podnoszenie kwalifikacji, system motywacji i oceny), zintegrowany system informatyczny, pozwalający w sposób łatwy i szybki pozyskać informację o wolnych miejscach pracy, nawiązać kontakt z instytucjami działającymi na rzecz przeciwdziałania bezrobociu, co pozwoli monitorować lokalny rynek pracy, ze szczególnym uwzględnieniem bezrobotnych zamieszkujących obszary zdegradowane i objęte rewitalizacją.

2.1.5. Rozwój działań polegających na podwyższaniu usług poradnictwa zawodowego poprzez promowanie na każdym etapie życia zawodowego idei planowania rozwoju zawodowego (szczególnie wśród młodzieży).

Cel operacyjny:

2.2. Tworzenie systemu wsparcia dla osób z grup szczególnego ryzyka- osób bezdomnych, opuszczających zakłady karne oraz osób z problemem uzależnienia od alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.2.

2.2.1. Rozwój działań wspierających aktywność społeczną, zawodową, edukacyjną i zdrowotną, poprzez m. in. realizację programów aktywności lokalnej.

2.2.2. Stworzenie systemu współpracy pomiędzy PCPR, OPS, PUP i Kuratorami sądowymi.

2.2.3. Rozwój specjalistycznych usług w szczególności w zakresie pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i ich rodzin.

Cel operacyjny:

2.3. Tworzenie spójnego systemu wsparcia dla wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze i rodziny zastępcze.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.3.

2.3.1. Określenie potrzeb i możliwości w zakresie mieszkań chronionych dla wychowanków usamodzielniających się.

2.3.2. Objęcie specjalistycznym poradnictwem wychowanków w procesie usamodzielniania.

Efekty realizacji celu strategicznego nr 2:

Wzrost liczby osób zaktywizowanych i zintegrowanych ze społecznością lokalną. Wzrost liczby osób opuszczających system pomocy społecznej i usamodzielniających się, zmniejszająca się liczba osób popadających w bezdomność. Stworzenie sprawnie funkcjonującego systemu kompleksowego wsparcia osób uzależnionych i ich rodzin. Wzrost zaufania i poczucia bezpieczeństwa społecznego, spowodowanego zmniejszaniem się zjawiska niedostosowania społecznego wśród dzieci i młodzieży oraz zjawiska narkomanii i przestępczości.

Cel strategiczny nr 3. Zintegrowany system wsparcia osób niepełnosprawnych oraz osób w wieku starszym

Cel operacyjny:

3.1. Podnoszenie świadomości społecznej na temat osób niepełnosprawnych oraz ich praw i uprawnień.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.1.

3.1.1. Upowszechnianie informacji o prawach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych oraz dostępnych formach pomocy (materiały informacyjne, ulotki, itp., współpraca z PCPR w tym zakresie).

3.1.2. Kształtowanie pozytywnych postaw społecznych wobec osób niepełnosprawnych, szczególnie chorych psychicznie i niepełnosprawnych intelektualnie.

3.1.3. Wspieranie organizacji pozarządowych oraz rozwój wolontariatu na rzecz pomocy niepełnosprawnym.

3.1.4 Szkolenia dla otoczenia współpracującego z osobami niepełnosprawnymi.

Cel operacyjny

3.2. Zapewnienie zwiększonego dostępu osób niepełnosprawnych do specjalistycznych usług oraz integracja osób niepełnosprawnych ze społeczeństwem.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.2

3.2.1. Rozszerzenie działalności i podnoszenie jakości usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach:

- ośrodka wsparcia-Środowiskowego Domu Samopomocy w Środzie Wielkopolskiej,

- specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania.

3.2.2. Opracowywanie i realizacja programów aktywności lokalnej na rzecz rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych.

3.2.3. Podnoszenie jakości usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez systematyczne szkolenie kadr samorządowych.

3.2.4. Wspieranie profesjonalnych form pomocy przy udziale wolontariuszy.

3.2.5. Podnoszenie jakości i dostępności usług świadczonych dla osób niepełnosprawnych.

3.2.6. Zwiększenie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w działalności sportowej i kulturalnej.

3.2.7. Wspieranie realizacji programów integracyjnych na rzecz osób niepełnosprawnych.

3.2.8. Dalszy rozwój bazy wsparcia środowiskowego dla osób niepełnosprawnych.

Cel operacyjny:

3.3. Rozwijanie form rehabilitacji zawodowej.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.3.

3.3.1 Umożliwienie osobom niepełnosprawnym udziału w szkoleniach i przekwalifikowaniach zawodowych.

3.3.2 Wspieranie pracodawców w tworzeniu i przystosowywaniu stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych stosownie do ich potrzeb i możliwości.

3.3.3. Podjęcie działań zmierzających do utworzenia na terenie powiatu zakładu aktywności zawodowej.

3.3.4. Działanie służące tworzeniu miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych i większych możliwości ich zatrudnienia.

3.3.5 Działanie służące rozwijaniu i promocji form współpracy pomiędzy pracodawcami, organizacjami pozarządowymi, samorządem lokalnym, zwiększające możliwość zatrudnienia osób niepełnosprawnych.

Cel operacyjny:

3.4. Rozwój systemu wsparcia na rzecz osób starszych.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.4.

3.4.1. Wspieranie organizacji pozarządowych działających na rzecz ludzi starych w promowaniu opieki rodzinnej.

3.4.2. Szkolenie profesjonalnych kadr zajmujących się opieką środowiskową.

3.4.3. Rozwój wolontariatu na rzecz pomocy seniorom.

3.4.4. Promowanie środowiskowych form wsparcia, w tym klubów seniora, dziennych domów pomocy i grup samopomocowych.

Efekty realizacji celu strategicznego nr 3:

Zwiększenie wiedzy lokalnej społeczności na temat niepełnosprawności i osób niepełnosprawnych. Jak największa liczba osób zatrudnionych i usprawnionych. Efektem realizacji celu winna być także wzrastająca jakość usług rehabilitacyjnych i społecznych oraz aktywny wolontariat. Zwiększenie udziału seniorów w życiu publicznym, wysoka jakość świadczonych na ich rzecz usług socjalnych, zwiększanie dostępności i wiedzy na temat instytucji pomocowych i samopomocowych. Uwrażliwienie społeczności lokalnej na potrzeby osób starszych, wzrost liczby wolontariuszy, szczególnie młodych, działających na rzecz seniorów, poszerzenie oferty działań wspierających, integrujących, edukacyjnych.

Cel strategiczny nr 4. Partnerstwo na rzecz aktywizacji środowisk lokalnych.

Powyższe cele są zbieżne z celami zawartymi w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowe Miasto nad Wartą na lata 2016-2026.

Cel operacyjny:

4.1. Profesjonalizacja kadry socjalnej jako czynnika integracji lokalnej.

Kierunki działań do celu operacyjnego 4.1.

4.1.1. Wzmocnienie roli pracownika socjalnego jako profesjonalisty działającego na rzecz pełniejszej integracji środowiska lokalnego poprzez systematyczne doszkadzanie pracowników socjalnych i rozwój kadr socjalnych z terenu powiatu.

4.1.2. Projektowanie i wdrażanie nowych rozwiązań organizacyjnych oraz instrumentów i programów służących podniesieniu jakości świadczonych usług przez instytucje pomocy społecznej, w tym poprzez opracowywanie i realizację programów aktywności lokalnej.

Cel operacyjny:

4.2. Wspieranie inicjatyw lokalnych.

Kierunki działań do celu operacyjnego 4.2.

4.2.1. Aktywna współpraca z organizacjami pozarządowymi, koordynacja i wspieranie działań.

4.2.2. Rozwój wolontariatu.

Efekty realizacji celu strategicznego nr 4:

Profesjonalna kadra merytoryczna, wysoka jakość usług świadczonych na rzecz beneficjentów pomocy społecznej, zróżnicowane formy współpracy z organizacjami pozarządowymi i zwiększające się obszary tej współpracy. Wzrost aktywności społecznej lokalnej społeczności i świadomości własnych możliwości i potencjału (wzrastająca liczba inicjatyw lokalnych).

4. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY NOWE MIASTO NAD WARTĄ

4.1. Charakterystyka ogólna gminy

Gmina Nowe Miasto nad Wartą obok gminy Dominowo, Krzykosy, Środa Wielkopolska i Zaniemyśl wchodzi w skład powiatu średzkiego. Zajmuje powierzchnię 121 km², w jej skład wchodzi 31 miejscowości. Poniższa tabela przedstawia podstawowe dane dotyczące poszczególnych gmin powiatu średzkiego.

Tabela 1. Liczba ludności i powierzchnia gmin powiatu średzkiego na dzień 31.12.2013r.

Lp.	Gmina	Powierzchnia (km ²)	Liczba miejscowości
1.	Dominowo	79	26
2	Krzykosy	110	23
3.	Nowe Miasto	121	31
4.	Zaniemyśl	107	31
5.	Środa Wlkp.	207	54
Powiat średzki		624	160

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Gmina Nowe Miasto nad Wartą jest gminą wiejską. Rolnictwo jest jedną z głównych gałęzi gospodarki w gminie. Obok rolnictwa rozwinięta jest działalność gospodarcza.

Tabela 2. Wybrane dane statystyczne dotyczące gminy Nowe Miasto nad Wartą

Lp.		Rok 2012	Rok 2013
1.	Mieszkania oddane do użytku na 10 tys. mieszkańców	23	15
2.	Podmioty w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym	1057	1122
3.	Porady udzielone w ramach podstawowej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca	3	3
4.	Ludność-w % ogółu ludności-korzystająca z instalacji :		
	-wodociągowej,	91,7	91,7
	-kanalizacyjnej,	54,2	54,3
	-gazowej	30,9	31,5

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

4.2. Sytuacja demograficzna

W 2013 rok gminę Nowe Miasto nad Wartą zamieszkiwało 9081 osób. Gęstość zaludnienia na 1 km² w 2013 roku wyniosła 76 osób.

Sytuację demograficzną ludności gminy obrazują poniższe zestawienia:

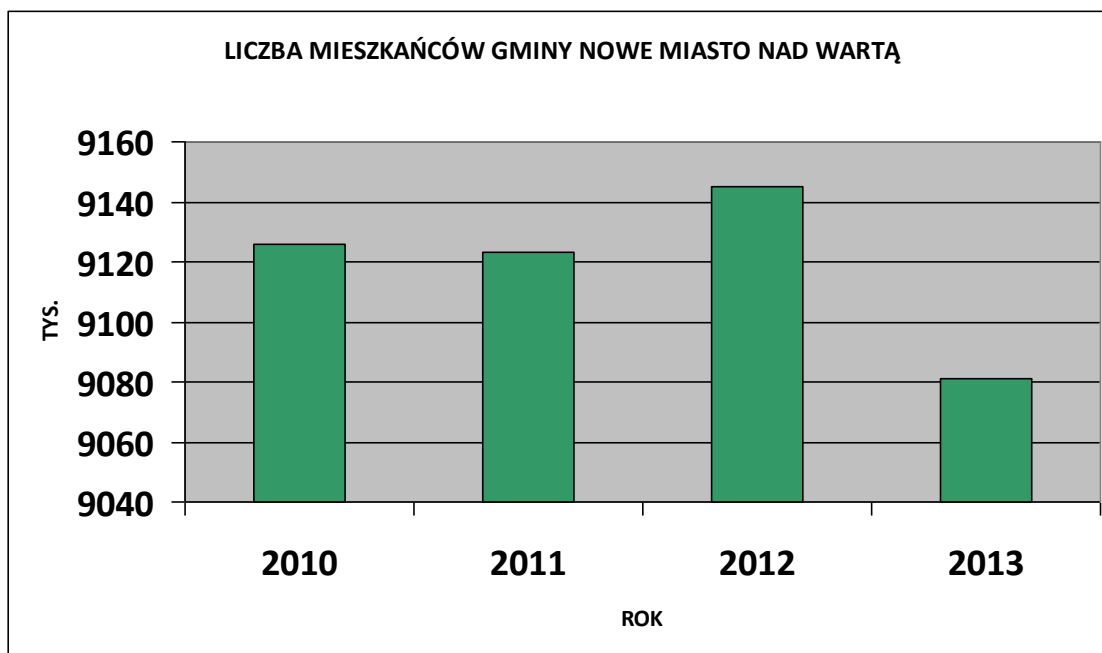
Tabela 3. Powierzchnia i ludność gminy z podziałem na płeć – stan 31 XII 2013 r.

Wyszczególnienie	Powierzchnia w km ²	Ludność			
		Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	na 1 km ²
Gmina Nowe Miasto nad Wartą	121	9081	4470	4611	91

Źródło: Urząd Gminy Nowe Miasto nad Wartą, www.gmina-nowe-miasto.pl

Populację gminy Nowe Miasto nad Wartą w 2013 roku tworzyło 4611 kobiet (51%) i 4470 mężczyzn (49%). Na przestrzeni lat 2010-2013 obserwuje się niewielki spadek ludności, za wyjątkiem roku 2012.

Wykres 1. Liczba ludności gminy Nowe Miasto nad Wartą w latach 2010-2013

Źródło: Urząd Gminy Nowe Miasto nad Wartą, www.gmina-nowe-miasto.pl

Tabela 4. Liczba mieszkańców gminy Nowe Miasto nad Wartą w latach 2010-2013

Rok	2010	2011	2012	2013
Liczba mieszkańców	9126	9123	9145	9081

Źródło: Urząd Gminy Nowe Miasto nad Wartą, www.gmina-nowe-miasto.pl

Tabela 5. Liczba osób zameldowanych na pobyt stały w okresie od 2010 - 2013 w poszczególnych miejscowościach gminy Nowe Miasto nad Wartą

Miejscowość	2010	2011	2012	2013
Aleksandrów	251	248	244	245
Boguszyn	819	819	830	819
Boguszynek	252	252	254	250
Chocicza	1272	1276	1289	1287
Chromiec	278	272	271	268
Chwałęcín	251	252	259	248
Dąbrowa	5	5	5	5
Dębno	201	202	199	190

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY NOWE MIASTO NAD WARTĄ
NA LATA 2016 - 2025**

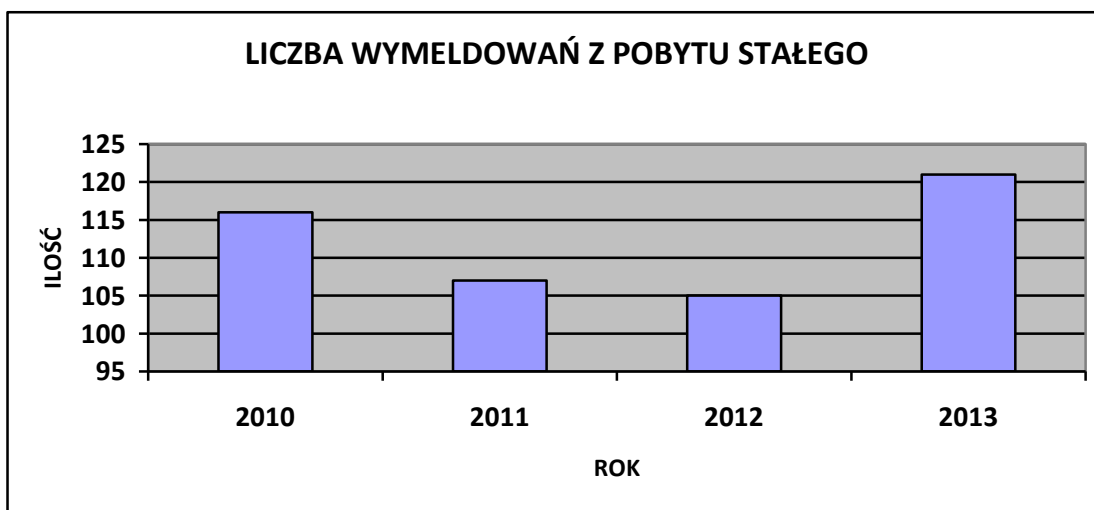
Elżbietów	4	4	4	4
Hermanów	1	1	2	2
Jadwigów	66	67	67	67
Kłęka	652	647	643	639
Kolniczki	262	258	253	242
Komorze	287	289	295	297
Komorze Nowe	20	18	20	20
Kruczyn	354	366	372	365
Kruczynek	215	213	214	212
Lutynia	5	9	8	7
Michałów	174	177	173	171
Nowe Miasto n/Wartą	1570	1574	1563	1569
Radliniec	111	116	115	119
Rogusko	44	44	44	44
Skoraczew	141	143	144	148
Stramnice	157	161	163	163
Szypłów	236	237	239	245
Świętomierz	91	91	93	88
Teresa	276	273	279	274
Tokarów	67	65	65	67
Utrata	245	240	239	244
Wolica Kozia	174	171	168	166
Wolica Nowa	198	192	186	182
Wolica Pusta	447	441	445	434
Ogółem	9126	9123	9145	9081

Źródło: Urząd Gminy Nowe Miasto nad Wartą, www.gmina-nowe-miasto.pl

Na przestrzeni lat 2010 - 2013 liczba mieszkańców gminy Nowe Miasto nad Wartą spada, wyjątkiem był rok 2012 ,gdzie odnotowano wzrost mieszkańców. Analizując dane dotyczące liczby mieszkańców gminy zameldowanych na stałe w 2013r. w stosunku do roku 2010 nastąpił spadek liczby mieszkańców o 45 osób.

Liczbę wymeldowań z pobytu stałego opisuje wykres 2 z tabelą 6.

Wykres 2. Liczba wymeldowań z pobytu stałego w gminie Nowe Miasto nad Wartą w latach 2010-2013

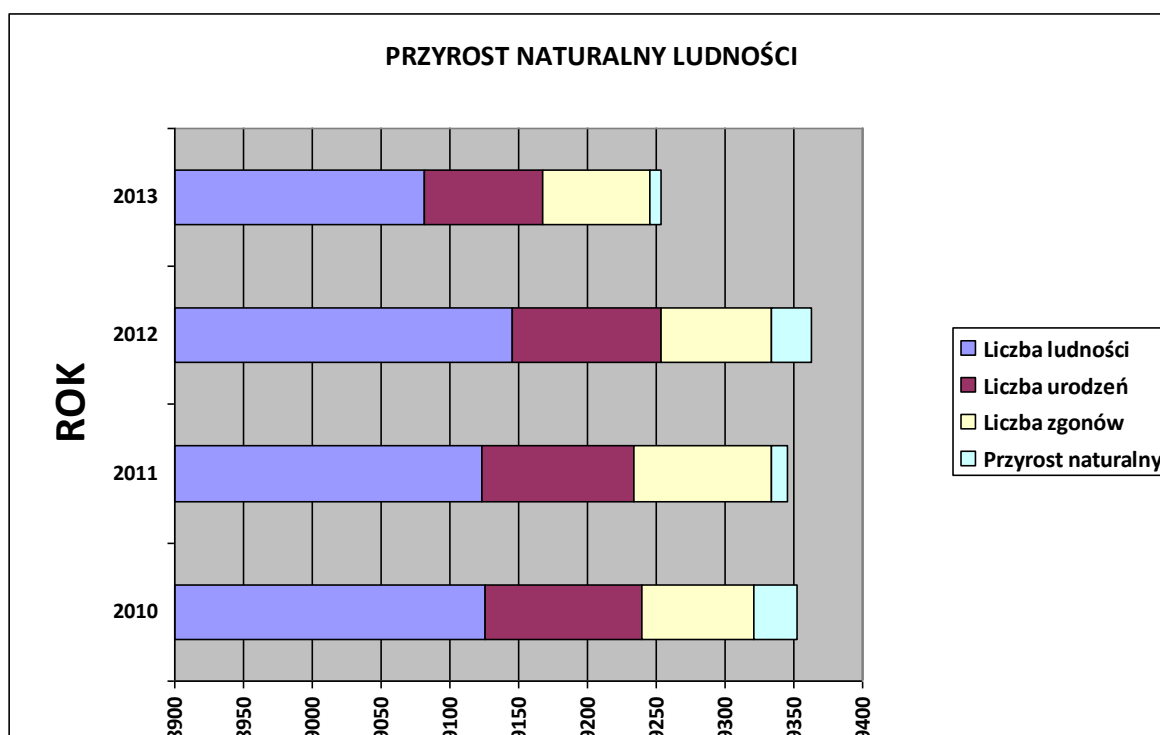
Źródło: Urząd Gminy Nowe Miasto nad Wartą, www.gmina-nowe-miasto.pl

Tabela 6. Liczba wymeldowań z pobytu stałego w gminie Nowe Miasto nad Wartą w latach 2010-2013

Rok	2010	2011	2012	2013
Liczba wymeldowań z pobytu stałego	116	107	105	121

Źródło: Urząd Gminy Nowe Miasto nad Wartą, www.gmina-nowe-miasto.pl

Wykres 3. Przyrost naturalny w gminie Nowe Miasto nad Wartą w latach 2010-2013

Źródło: Urząd Gminy Nowe Miasto nad Wartą, www.gmina-nowe-miasto.pl

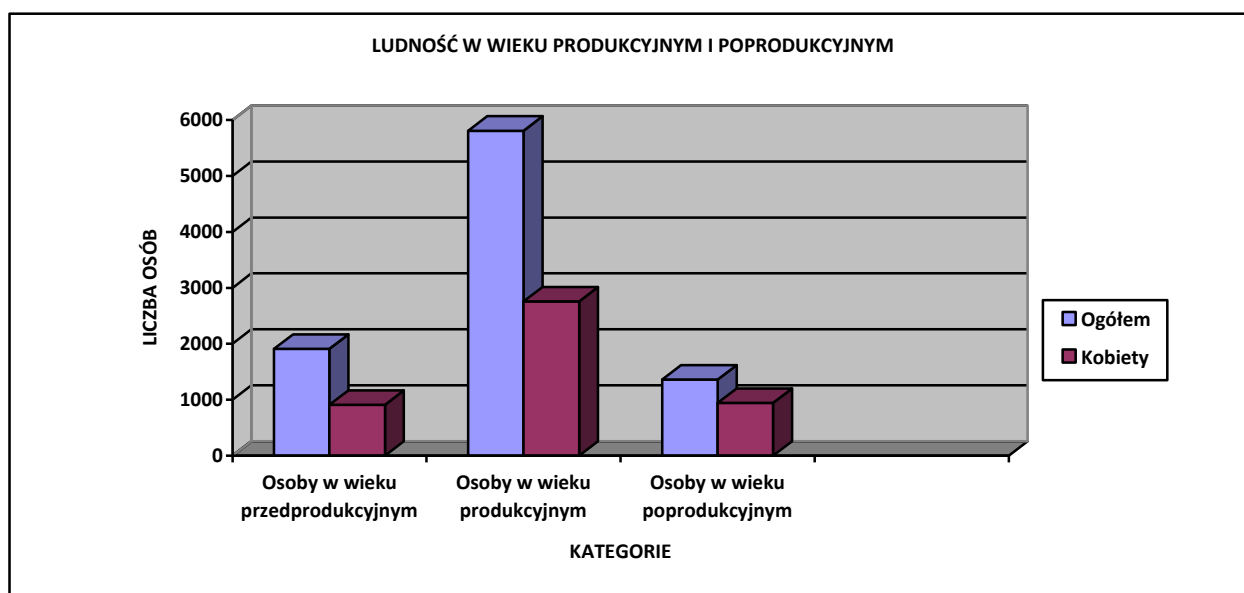
Tabela 7. Przyrost naturalny w osobach w gminie Nowe Miasto nad Wartą w latach 2010-2013

Rok	2010	2011	2012	2013
Liczba ludności	9126	9123	9145	9081
Liczba urodzeń	113	111	109	86
Liczba zgonów	82	100	80	78
Przyrost naturalny	31	11	29	8

Źródło: Urząd Gminy Nowe Miasto nad Wartą, www.gmina-nowe-miasto.pl

Poniższy wykres przedstawia dane dotyczące ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym z podziałem na płeć.

Wykres 4. Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w gminie Nowe Miasto nad Wartą w 2013r.

Źródło: Urząd Gminy Nowe Miasto nad Wartą, www.gmina-nowe-miasto.pl

Tabela 8. Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w gminie Nowe Miasto nad Wartą w 2013 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W wieku					
		Przedprodukcyjnym		Produkcyjnym		Poprodukcyjnym	
		razem	w tym kobiety	razem	w tym kobiety	Razem	w tym kobiety
Gmina Nowe Miasto nad Wartą	9081	1909	911	5809	2757	1363	943

Źródło: Urząd Gminy Nowe Miasto nad Wartą, www.gmina-nowe-miasto.pl

Porównując dane liczbowe dotyczące liczby mieszkańców w roku 2013 do lat 2010 - 2011 dostrzegalny jest spadek liczby ludności. Liczba urodzeń w badanym okresie, tak jak w skali kraju, systematycznie spada, natomiast liczba zgonów utrzymuje się na podobnym poziomie. Zwiększa się liczba osób powyżej 65. roku życia, która stanowi 15 % ogólnej liczby mieszkańców. Dane demograficzne gminy Nowe Miasto nad Wartą potwierdzają tendencje krajowe i europejskie - wzrasta liczba osób w wieku poprodukcyjnym, obniża się wskaźnik umieralności i jednocześnie wzrasta średnia długość życia.

4.3. Oświata i kultura

Gmina Nowe Miasto nad Wartą jest organem prowadzącym placówki kultury i oświaty. W dziedzinie kultury działalność prowadzi Gminny Ośrodek Kultury z siedzibą Nowe Miasto nad Wartą oraz Biblioteka Publiczna w Nowym Mieście nad Wartą z filią w Chociczy. W sferze oświaty funkcjonuje sieć placówek, co przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Placówki edukacyjne

Lp.	Nazwa szkoły	W skład placówki wchodzi
1.	Zespół Szkół im. Jana Henryka Dąbrowskiego w Nowym Mieście nad Wartą, ul. Szkolna 1, 63-040 Nowe Miasto nad Wartą	<ul style="list-style-type: none"> • Gimnazjum • Technikum dzienne (4 lata) • Zasadnicza Szkoła Zawodowa (3 lata)
2.	Zespół Szkół w Chociczy ul. Śremska 30 63-041 Chocicza	<ul style="list-style-type: none"> • Przedszkole • Szkoła Podstawowa • Gimnazjum im. Jana Pawła II
3.	Zespół Szkół w Klęce ul. Klęka 9 63-040 Nowe Miasto nad Wartą	<ul style="list-style-type: none"> • Przedszkole • Szkoła Podstawowa
4.	Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Boguszynie, ul. Śremska 35, 63-040 Nowe Miasto nad Wartą	<ul style="list-style-type: none"> • Przedszkole • Szkoła Podstawowa

5.	Szkoła Podstawowa im. Ks. Jana Twardowskiego w Kolniczkach Kolniczki 11, 63-040 Nowe Miasto nad Wartą	<ul style="list-style-type: none"> • Przedszkole • Szkoła Podstawowa
----	---	--

Źródło: .Urząd Gminy Nowe Miasto nad Wartą, www.gmina-nowe-miasto.pl

Tabela 10. Liczba uczniów w placówkach oświatowych

Lp.	Placówka	Rok szkolny 2012/2013	Rok szkolny 2013/2014
1.	Placówki wychowania przedszkolnego, w tym przedszkola	303	326
2.	Szkoły podstawowe	590	572
3.	Szkoły gimnazjalne	327	314

Źródło: GUS BDL

Z powyższych danych wynika, że na terenie gminy Nowe Miasto nad Wartą nie działają żłobki i kluby dziecięce.

4.4. Służba zdrowia

Na terenie gminy Nowe Miasto nad Wartą podstawową opiekę zdrowotną zabezpieczają publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej (zespoły lekarzy rodzinnych, praktyki pielęgniarskie, zespoły pielęgniarek środowiskowych, położne, gabinety prywatne). Mieszkańcy gminy mogą korzystać z opieki specjalistycznej w przychodniach i poradniach specjalistycznych, zorganizowanych przy szpitalu lub w zakładach samodzielnych (przychodnie specjalistyczne) lub w gabinetach lekarzy specjalistów prowadzących własne praktyki. Na terenie gminy usługi świadczy:

- Przychodnia Zespołu Lekarza Rodzinnego "Arm - Med" A. Charciarek R. Gwarecki w Nowym Mieście, ul. Szkolna 4 i w Boguszyńcu, ul. Parkowa 3,
  - Indywidualna Praktyka Pielęgniarska Grażyna Falbierska w Nowym Mieście nad Wartą, ul. Rynek 5,
  - Indywidualna Praktyka Pielęgniarska Hanna Kucharczyk w Nowym Mieście nad Wartą, ul. Rynek 5,
  - Indywidualna Praktyka Pielęgniarska Jolanta Zawodna w Nowym Mieście nad Wartą, ul. Rynek 5,
  - Pielęgniarski Ośrodek Medycyny Szkolnej Centylek s.c. Katarzyna Hirszfild-Odrowska, Klęka 9, Kolniczki 11,
  - Indywidualna Praktyka Pielęgniarska Lilia Gurzyńska w Chociczy, ul. Śremska 30,
  - Pielęgniarski Ośrodek Medycyny Szkolnej "Szkol - Med." s.c. Alina Antoniewicz w Nowym Mieście nad Wartą ul. Szkolna 1 i w Boguszyńcu, ul. Śremska 35,
- Leczenie szpitalne realizowane jest w „Szpitalu Średzkim” Sp. z o.o., ul. Żwirki i Wigury 10 w Środzie Wielkopolskiej.

4.5. Instytucje pomocy społecznej

Ośrodek Pomocy Społecznej

Jednostką organizacyjną gminy realizującą zadania z zakresu pomocy społecznej jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Wartą, zwany dalej OPS. Głównym zadaniem OPS jest podejmowanie działań w sferze polityki społecznej przeciwdziałającej wykluczeniu społecznemu osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka, a w szczególności rodzin dysfunkcyjnych, osób i rodzin z problemem uzależnienia od alkoholu, narkotyków i innych środków, przemocy w rodzinie, dzieci i młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznym, osób niepełnosprawnych. Podstawą efektywności działań OPS jest praca socjalna oraz specjalistyczne poradnictwo, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne. Niewątpliwie na kompleksowość działań OPS wpływa fakt, iż w strukturze OPS znajduje się:

- Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Boguszynie świadczący pomoc w szczególności osobom i rodzinom z problemem przemocy w rodzinie, sieć świetlic udzielających wsparcia dziennego dzieciom w szczególności z rodzin z problemem uzależnienia od alkoholu i przemocy w rodzinie,
- Punkt Konsultacyjny w Boguszynie dla osób i rodzin z problemem uzależnienia od alkoholu i przemocy w rodzinie,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Chromcu,
- Zespół Interdyscyplinarny prowadzący działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- Dział profilaktyki prowadzący działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- Sieć świetlic dla dzieci z rodzin zagrożonych uzależnieniem od alkoholi i dotkniętych przemocą w rodzinie.

W OPS zatrudniona jest wykwalifikowana kadra, która posiada odpowiednie wykształcenie do pracy na zajmowanym stanowisku.

Pozostałe podmioty pomocy społecznej

Dom dla bezdomnych w Dębnie – placówka prowadzona przez Stowarzyszenie Pomocy „Krań” Nowe Miasto nad Wartą, zapewnia pomoc w rozwiązywaniu problemów bezdomności na terenie gminy. Stowarzyszenie również aktywnie działa w obszarze przeciwdziałania patologiom społecznym.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi

W obszarze pomocy społecznej dla efektywności podejmowanych zapobiegających występowaniu negatywnych zjawisk społecznych istotna jest współpraca w ramach zintegrowanego systemu. Przy realizacji zadań OPS w Nowym Mieście nad Wartą współdziała w szczególności ze Stowarzyszeniem Pomocy „Krań” oraz Stowarzyszeniem Pomocy „Płomień Nadziei”.

Stowarzyszenie Pomocy „Płomień Nadziei” Nowe Miasto nad Wartą realizuje szereg projektów na rzecz osób niepełnosprawnych i starszych w partnerstwie z OPS.

Ponadto w gminie działa szereg organizacji się zajmującymi się sprawami społecznymi- wykaz organizacji działających w gminie Nowe Miasto nad Wartą przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy Nowe Miasto nad Wartą

Lp.	Nazwa stowarzyszenia
1	Stowarzyszenie Pomocy „Kraąg”
2	Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Nowomiejskiej
3	Stowarzyszenie na rzecz pomocy chorym dzieciom
4	Stowarzyszenie „Zielona Linia”
5	Gminne Towarzystwo Sportowe PhytoPharm
6	Ochotnicza Straż Pożarna w Wolicy Koziej
7	Ochotnicza Straż Pożarna w Klęce
8	Ochotnicza Straż Pożarna w Nowym Mieście nad Wartą
9	Polski Związek Emerytów i Rencistów
10	Organizacja dla osób z zaburzeniami psychicznymi
11	Stowarzyszenie Razem lepiej
12	II Drużyna Starszoharcerska Zielone Berety Nowe Miasto nad Wartą
13	Uczniowski Klub Sportowy „Ziółka” przy Szkole Podstawowej
14	Towarzystwo Sportowe MTB Team Środa Wlkp.
15	Stowarzyszenie Pomocy „Płomień Nadziei” Nowe Miasto nad Wartą

4.6. Problemy społeczne

4.6.1. Rynek pracy i bezrobocie

Stopa bezrobocia¹ w powiecie średzkim na dzień 30.09.2015r. wynosiła: 11,5 %. Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Środzie Wielkopolskiej na 30.09.2015 roku zarejestrowanych z gminy Nowe Miasto nad Wartą było ogółem: 478 osób bezrobotnych, w tym 266 kobiet. W 2013 r. Stopa bezrobocia w powiecie średzkim na koniec 2013 roku wynosiła 14,9%, zarejestrowanych bezrobotnych z gminy Nowe Miasto nad Wartą było ogółem: 609 osób, w tym 331 kobiet. W roku 2014 liczba bezrobotnych z gminy ogółem wynosiła 502 osoby, w tym 263 kobiety. Nastąpiła więc znaczna poprawa na rynku pracy w powiecie średzkim. Porównując lata 2013-2015 nastąpił spadek liczby osób bezrobotnych z gminy Nowe Miasto nad Wartą zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy o 131 osób. Niepokojący jest fakt, iż w grupie osób bezrobotnych, 277 osób (57,9%) to osoby długotrwale bezrobotne. Sytuację na rynku pracy obrazują poniższe tabele:

¹ **Stopa bezrobocia** – w stosunku do powiatu, regionu i Polski liczona metodą: procentowy udział bezrobotnych w liczbie cywilnej ludności aktywnych zawodowo, szacowany na koniec każdego – badanego okresu.

Tabela 12. Struktura osób bezrobotnych w gminie Nowe Miasto nad Wartą w latach 2013-2015

Struktura osób bezrobotnych w latach 2013-2015				
Wyszczególnienie		2013	2014	2015 do września
I. Liczba bezrobotnych ogółem		609	502	478
	Kobiety	331	263	266
Struktura wieku bezrobotnych	18 – 24	166	114	119
	25 – 34	171	140	136
	35 – 44	113	97	87
	45 – 54	96	92	74
	55 – 59	54	53	47
	60 i więcej	9	16	15
Poziom wykształcenia	Wyższe	25	19	19
	policealne i śr. Zawodowe	125	88	89
	śr. ogólnokształcące	45	40	33
	zasadnicze zawodowe	237	206	193
	gimnazj. I poniżej	177	149	144
Bezrobotni wg stażu pracy	do 1 roku	52	53	51
	1 – 5	150	102	108
	5 – 10	92	69	75
	10 – 20	84	74	52
	20 – 30	61	48	51
	30 lat i więcej	24	24	22
	bez stażu	146	129	119
Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy	Długotrwale bezrobotni	297	301	277
	Do 25 r.ż.	166	114	119
	Pow. 50 r.ż.	114	108	98
	Bez kwalifikacji zawodowych	209	152	187
	Niepełnosprawni	17	21	16

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP Środa Wlkp.

Tabela 13. Struktura bezrobotnych z gminy Nowe Miasto nad Wartą wg czasu pozostawania bez pracy –stan na 30.09.2015r.

Wyszczególnienie		2015
Czas pozostawania bez pracy w miesiącach	Do 3 miesięcy	115
	3-6 miesięcy	63
	6-12 miesięcy	89
	12-24 miesięcy	66
	Powyżej 24 miesięcy	145
Wiek bezrobotnych	18-24 lat	119
	25-34 lat	136
	35-44 lat	87
	45-54 lat	74
	Powyżej 55 lat	62
Wykształcenie	Wyższe	19
	Policealne i średnie zawodowe	89
	Średnie ogólnokształcące	33
	Zasadnicze zawodowe	193
	Gimnazjalne i niższe	144
Staż pracy	Do 1 roku	51
	Od 1 do 5 lat	108
	5 do 10 lat	75
	10 do 20 lat	52
	20 – 30 lat	51
	Powyżej 30 lat	22
	Bez stażu	119

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Środzie Wlkp.

Biorąc pod uwagę wiek bezrobotnych, najliczniejszą grupę stanowią osoby w wieku 25-34 lat oraz w wieku 18-34 lat. Analizując dane dotyczące bezrobotnych według kryterium stażu pracy na przestrzeni kilku ostatnich lat, okazuje się, że dominującą grupę stanowiły osoby nie posiadające żadnego doświadczenia zawodowego (119 osób tj. 24,9%). Drugą co do wielkości grupę stanowią osoby ze stażem od 1 roku do 5 lat (108 osób tj. 22,6%). Ze względu na kwalifikacje zawodowe najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowią osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (193 osoby tj. 41%) oraz gimnazjalnym i niższym (144 osoby tj. 30,13%). Najmniej liczną grupę stanowią osoby z wykształceniem wyższym (19 osób tj. 3,98%).

4.6.2 Problemy społeczne w perspektywie Ośrodka Pomocy Społecznej

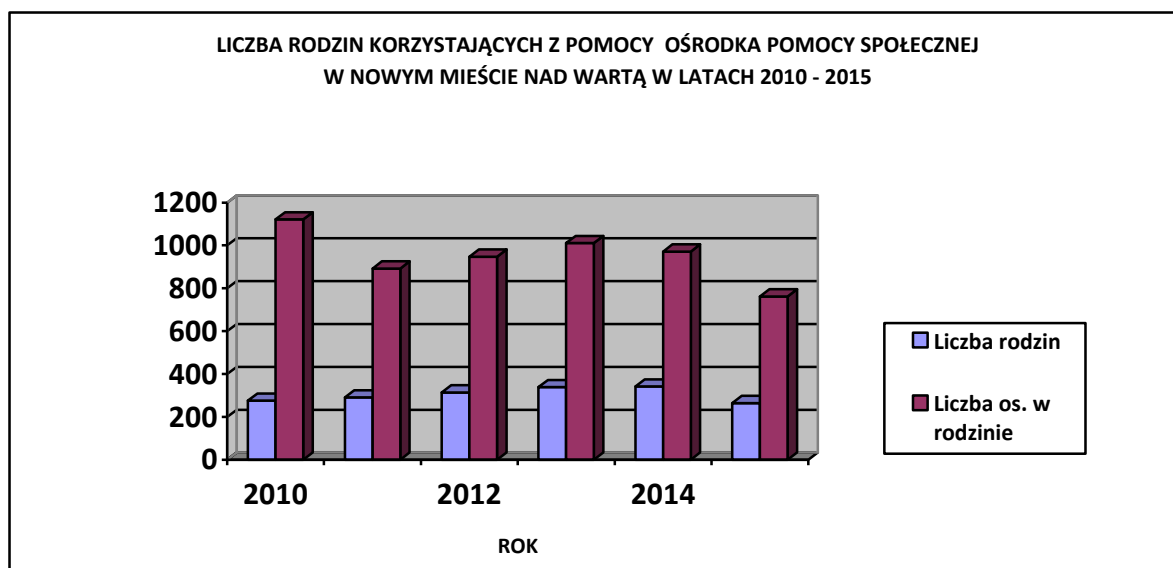
Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2015r., poz. 163 z późn. zm.) pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi. Celem pomocy społecznej jest wspieranie osób i rodzin w dążeniu do zaspokajania niezbędnych potrzeb oraz umożliwianie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka, w szczególności poprzez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integrację ze środowiskiem. Pomimo rozwoju usług społecznych liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną utrzymuje się ciągle na wysokim poziomie, co przedstawiają poniższe tabele:

Tabela 14. Liczba rodzin korzystających z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Wartą w latach 2010-2015

	2010	2011	2012	2013	2014	Do sierpnia 2015
Liczba rodzin	276	291	314	339	342	265
Liczba osób w rodzinie	1121	892	947	1011	971	762

Źródło: Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Wartą.

Wykres nr 5. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w latach 2010-2015

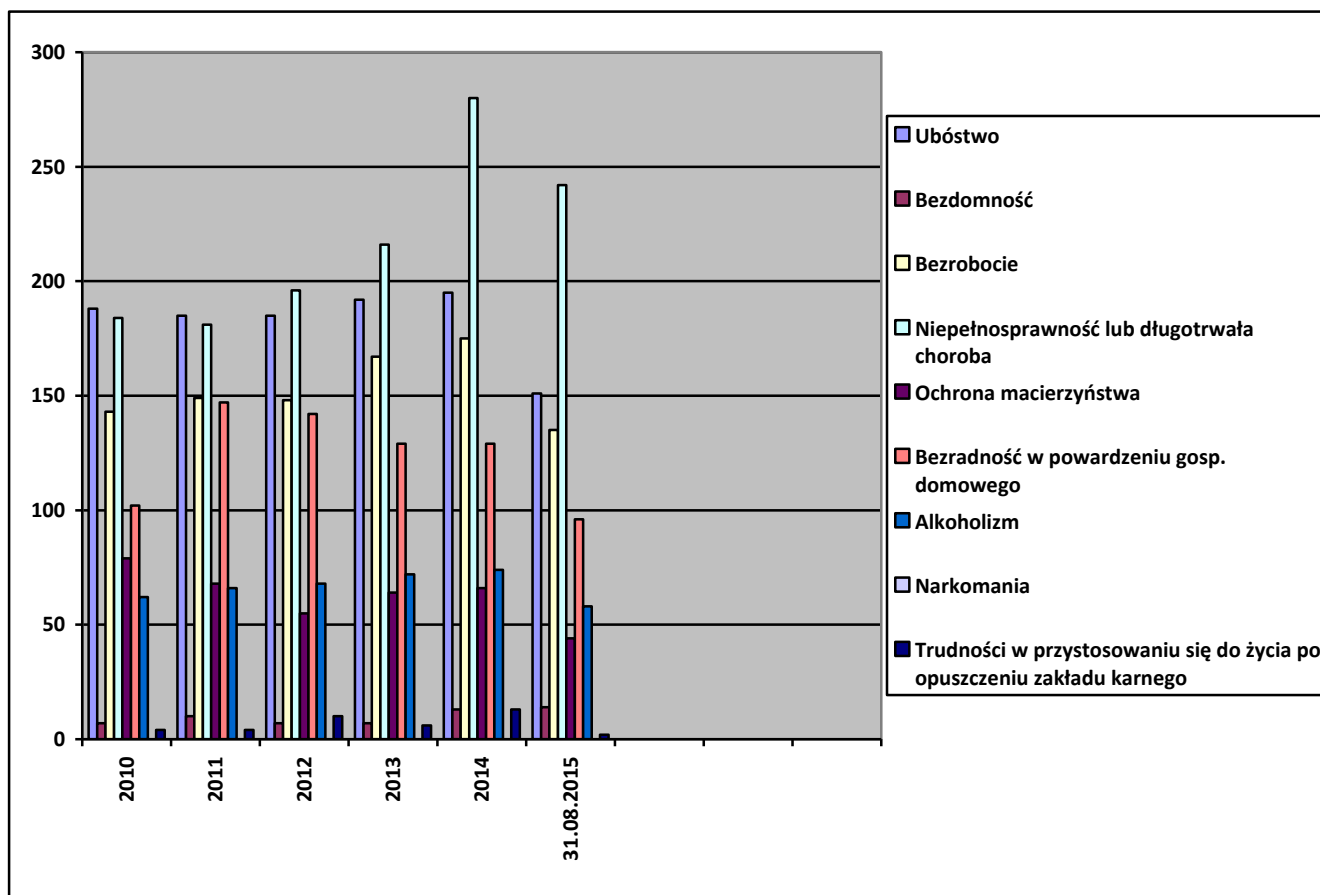
Źródło: Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Wartą.

Tabela 15. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z uwagi na powody wystąpienia trudnej sytuacji w latach 2010 - 2015

Przyczyny przyznania pomocy	Liczba rodzin w latach					
	2010	2011	2012	2013	2014	Do 30.08.2015
Ubóstwo	188	185	185	192	195	151
Bezdomność	7	10	7	7	13	14
Bezrobocie	143	149	148	167	175	135
Niepelnosprawność lub długotrwała choroba	184	181	196	216	280	242
Ochrona macierzyństwa	79	68	55	64	66	44
Bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego	102	147	142	129	129	96
Alkoholizm	62	66	68	72	74	58
Narkomania	0	0	0	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	4	4	10	6	13	2

Źródło: Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Wartą.

Wykres nr 6. Powody korzystania ze świadczeń pomocy społecznej w latach 2010-2015

Źródło: Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Wartą.

Główne przyczyny korzystania ze świadczeń pomocy społecznej w latach 2010-2015

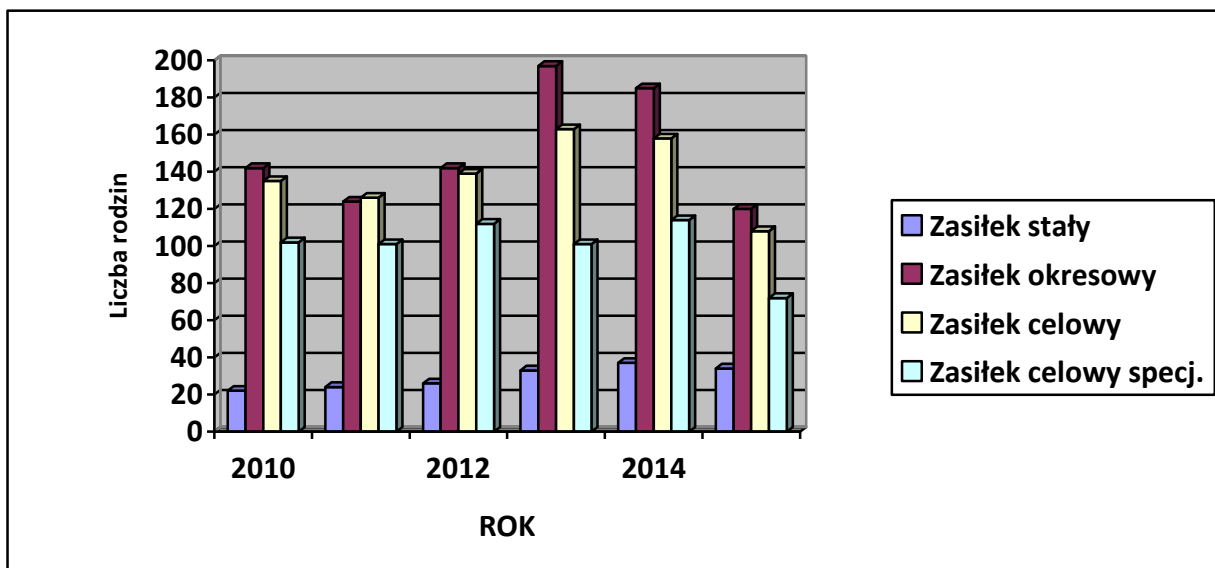
to ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezrobocie, bezradność oraz niewydolność opiekuńczo-wychowawcza, a także uzależnienie od alkoholu. Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje następujące świadczenia pieniężne: zasiłki stałe, zasiłki okresowe, zasiłki celowe, specjalne zasiłki celowe. Liczbę udzielonych świadczeń w analizowanym okresie przedstawia tabela nr 16.

Tabela 16. Liczba udzielonych poszczególnych form zasiłków w latach 2010-2015 przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Wartą

Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin w latach					
	2010	2011	2012	2013	2014	Do sierpnia 2015
Zasiłek stały	22	24	26	33	37	34
Zasiłek okresowy	142	124	142	197	185	120
Zasiłek celowy w tym celowy specjalny	237 102	227 101	251 112	264 101	272 114	180 72

Źródło: Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Wartą.

Wykres nr 7. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2010-2015 ze względu na rodzaj świadczenia

Źródło: Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Wartą.

Tabela 17. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w formie usług

opiekuńczych w latach 2010-2015

Osoby objęte usługami opiekuńczymi w latach	2010	2011	2012	2013	2014	Do sierpnia 2015
Liczba osób ogółem	21	21	21	21	21	21

Źródło: Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Wartą.

Tabela 18. Budżet gminy Nowe Miasto nad Wartą na pomoc społeczną w latach 2010 - 2015

Zadanie	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Domy Pomocy Społecznej	96.000,00	124.700,00	110.600,00	70.497,00	71.300,00	75.000,00
Rodziny zastępcze	-----	-----	2.970,00	3.100,00	5.900,00	9.600,00
Świadczenia rodzinne Zaliczka alimentacyjna oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	2.836.443,00	2.839.086,00	2.891.728,00	3.045.407,00	2.916.208,00	2.658.340,79
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	15.050,00	20.071,00	23.360,00	36.644,00	39.560,00	54.603,00
Zasiłki i pomoc w naturze	637.485,00	573.056,00	553.000,00	697.727,00	696.935,23	553.600,00
Dodatki mieszkaniowe	140,00,00	148.500,00	165.400,00	165,00,00	161.800,00	148.306,00
Zasiłki stałe	72.500,00	83.352,00	112.767,00	167.891,00	142.135,00	143.213,00
Ośrodki Pomocy Społecznej	502.703,00	498.460,00	632.753,00	669.074,00	614.796,00	640.476,26

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	288.230,00	263.668,00	206.550,00	246.800,00	233.200,00	213.546,00
Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Pozostała działalność	179.327,00	213.088,00	209.090,00	265.494,00	296.770,00	179.110,00

Źródło: Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Wartą

Kwestia rodziny i dziecka

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są podmioty samorządu terytorialnego wykonujące zadania w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, placówki wsparcia dziennego, organizatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, placówki opiekuńczo-wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne, ośrodki adopcyjne oraz podmioty, którym zlecono realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Zadania gminy Nowe Miasto nad Wartą w tym obszarze realizuje OPS, w tym zakresie współpracuje w szczególności z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Wielkopolskiej, placówkami oświaty oraz kuratorami sądowymi.

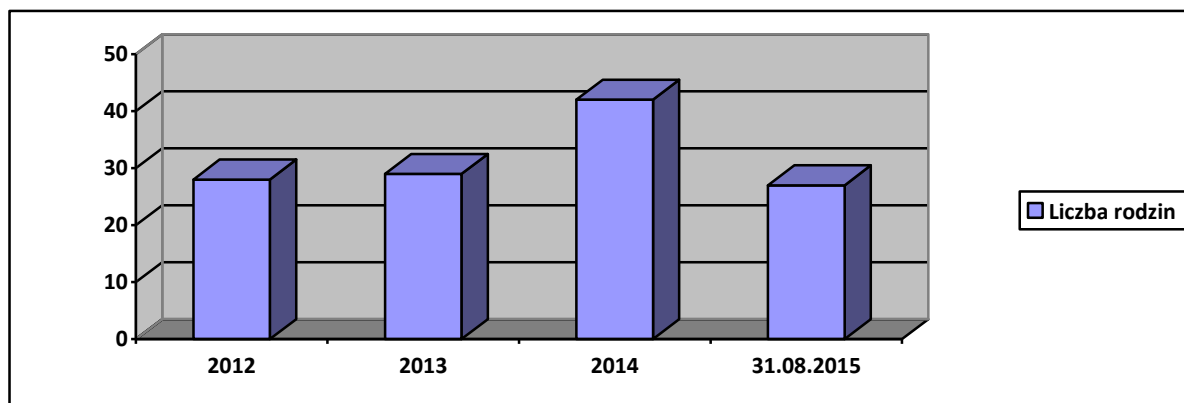
Rodziny z małoletnimi dziećmi z problemami opiekuńczo-wychowawczymi objęte są pracą socjalną, poradnictwem psychologicznym, rodzinnym, prawnym, a także pomocą asystenta rodziny. W sytuacji, gdy wsparcie udzielane rodzinom dysfunkcyjnym nie przynosi planowanych efektów i zachodzi sytuacja zagrożenia życia i zdrowia dla dziecka, konieczne jest zapewnienie opieki i wychowania poza rodziną biologiczną dziecka. Izolacja dziecka ze środowiska naturalnego następuje we współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Wielkopolskiej - Tabela nr 19 przedstawia liczbę dzieci z terenu gminy Nowe Miasto nad Wartą przebywających w pieczy zastępczej w latach 2013-2015.

Tabela 19. Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny w latach 2012-2015

	2012	2013	2014	Do 31.08.2015r.
Liczba rodzin	28	29	42	27

Źródło: Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Wartą

Wykres 8. Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny w latach 2012-2015

Źródło: Opracowanie własne

W ramach systemu wsparcia dziecka i rodziny działalność opiekuńczą w gminie prowadzą świetlice działające w miejscowościach: Boguszyn, Kruczyn, Skoraczew, Chromiec, Dębno, Klęka, Szyplów, Chwałęcin. Z tej formy wsparcia na dzień 31 sierpnia 2015r. korzysta 148 dzieci, co obrazuje tabela nr 20. W celu zapewnienia standardu usług określonych ustawą o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej konieczne jest utworzenie placówki wsparcia dziennego.

Tabela 20. Liczba dzieci objętych pomocą świetlic w latach 2012-2015

Świetlica	Liczba dzieci	Liczba dzieci	Liczba dzieci	Liczba dzieci
	2012	2013	2014	Do sierpnia 2015
Boguszyn	16	15	15	15
Kruczyn	14	15	19	19
Skoraczew	20	21	17	19
Chromiec	-	13	18	18
Dębno	13	12	12	13
Klęka	20	19	20	23
Szyplów	-	-	20	21
Chwałęcin	-	-	20	20
Ogółem	83	95	141	148

Źródło: Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Wartą

Tabela 21. Liczba dzieci z terenu gminy Nowe Miasto nad Wartą umieszczonych w pieczy zastępczej w latach 2013-2015

Rok	Liczba dzieci
2013	7
2014	10
do 31.08.2015r.	9
RAZEM	38

Źródło: Opracowanie własne

Kolejnym elementem systemu wspierania rodziny jest pomoc materialna dla uczniów. Pomoc materialna jest udzielana uczniom w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji, umożliwienia pokonywania barier dostępu do edukacji wynikających z trudnej sytuacji materialnej ucznia, a także wspierania edukacji uczniów zdolnych. Świadczeniami pomocy materialnej o charakterze socjalnym są:

- stypendium szkolne,
- zasiłek szkolny.

Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie. Podstawą do ubiegania się o zasiłek szkolny jest przejściowo trudna sytuacja materialna z powodu wystąpienia zdarzenia losowego.

Tabela 22. Stypendia i zasiłki szkolne przyznane w latach 2013-2014

Rok 2013	Ogółem liczba uczniów
Stypendia szkolne	470
Zasiłki szkolne	0
Rok 2014	Ogółem liczba uczniów
Stypendia szkolne	247
Zasiłki szkolne	0

Zródło: opracowanie własne

Analizując powyższe zestawienie, możemy zaobserwować tendencję spadkową w liczbie uczniów, którym przyznano stypendium, natomiast nie wystąpiło zdarzenie losowe uprawniające do przyznania zasiłku szkolnego.

Uzależnienia i przemoc w rodzinie

W gminie Nowe Miasto nad Wartą, podobnie jak i w całym kraju ważną kwestią społeczną jest problem uzależnienia od alkoholu i innych środków psychoaktywnych oraz przemoc w rodzinie.

Liczba osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych jest trudna do ustalenia. Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ocenia szacunkowo wielkość populacji, która może być dotknięta problemami alkoholowymi:

Tabela 23. Populacja osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych

Nazwa populacji	Procent populacji	W Polsce 38,6 mln	W mieście 230 tys. miesz.
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	Ok. 2% populacji	Ok. 800 tys.	Ok. 4 600 osób

Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	Ok. 4% populacji	Ok. 1,5 mln	Ok. 9 200 osób
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	Ok. 4% populacji	Ok. 1,5 mln	Ok. 9 200 osób
Osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	2-2,5 mln	11 500-16 000 osób
Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	Razem ok. 2 mln osób dorosłych i dzieci	Ok. 11 000 osób dorosłych i dzieci

Źródło: Dane Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Warszawie.

Należy przyjąć, iż w gminie Nowe Miasto nad Wartą statystyki w tym obszarze są podobne. Zadania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych realizuje OPS we współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. **Dane dotyczące podejmowanych działań przez GKRPA w Nowym Mieście nad Wartą w zakresie zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego przedstawia tabela nr 24.**

Tabela 24. Liczba osób w stosunku do których GKRPA podejmowała działania w zakresie zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego w latach 2010-2015:

Osoby w stosunku do których prowadzono postępowanie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu	2010	2011	2012	2013	2014	Do sierpnia 2015
Liczba osób ogółem	16	35	25	23	18	18

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Wartą

W rodzinach z problemem alkoholowym w ponad 80 % występuje przemoc domowa. Przemoc w rodzinie zgodnie z zapisem ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie to: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób (...), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Analiza spraw prowadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny wskazuje na wzrost zjawiska przemocy w rodzinie dotyczącej mieszkańców gminy, o czym świadczy liczba Niebieskich Kart zakładanych przez służby do tego uprawnione.

Tabela 25. Dane Zespołu Interdyscyplinarnego dot. Procedury Niebieska Karta

Osoby w stosunku do których prowadzono NK	2010	2011	2012	2013	2014	Do sierpnia 2015
Liczba osób ogółem	15	26	70	90	88	36
w tym w stosunku do skierowano sprawę o wszczęcie postępowania karnego	0	2	5	5	4	2

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Wartą

Ważną rolę w obszarze wsparcia ofiar przemocy pełni Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Boguszyńcu, którego zadaniem jest udzielenie natychmiastowej specjalistycznej pomocy, w szczególności psychologicznej, pedagogicznej, socjalnej i prawnej dla osób i rodzin w sytuacji kryzysowej. Z uwagi na ograniczenia kadrowe co jest związane z brakiem odpowiedniej wysokości środków finansowych, mieszkańcy gminy korzystają w szczególności z poradnictwa psychologicznego Ośrodka Interwencji Kryzysowej prowadzonego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Wielkopolskiej.

Starość i niepełnosprawność

W gminie Nowe Miasto nad Wartą, osoby w wieku poprodukcyjnym oraz osoby z niepełnosprawnością to grupy szczególnie zagrożone wykluczeniem społecznym. Osoba z niepełnosprawnością to osoba, której stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnianie ról społecznych. Z danych Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego wynika, że ok. 15,2 % ogółu mieszkańców województwa wielkopolskiego to osoby z niepełnosprawnością. W gminie Nowe Miasto nad Wartą ok. 14,5% ogółu populacji to osoby z niepełnosprawnością, a 15 % to osoby w wieku poprodukcyjnym. Główne problemy na jakie napotykają seniorzy oraz osoby z niepełnosprawnością to:

- ograniczona dostępność do świadczeń medycznych i rehabilitacyjnych,
- ograniczona możliwość edukacji i zarobkowania,
- izolacja społeczna, bariery komunikacyjne i architektoniczne,
- ograniczony dostęp do dóbr kultury,
- niskie poczucie własnej wartości wynikające z niezaspokojonych potrzeb,
- brak placówek wsparcia dziennego typu Dzienny Dom Pobytu dla seniorów,

Na terenie gminy działa Środowiskowy Dom Samopomocy, aktywnie działają również organizacje pozarządowe w zakresie organizacji czasu wolnego seniorów.

4.6.3 PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO

W ramach diagnozy problemów społecznych gminy Nowe Miasto nad Wartą przeprowadzono badania opinii środowiska lokalnego na temat problemów społecznych przy zastosowaniu ankiety rozesłanej do osób mających wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej oraz mieszkańców gminy. Do analizy przedłożono w sumie 172 wypełnionych anonimowo ankiet (139 kobiet i 33 mężczyzn). W opinii ankietowanych pilnego rozwiązania wymagają:

- problemy społeczne dzieci i młodzieży,
- problemy społeczne rodzin,
- problemy społeczne osób starszych,
- problemy społeczne osób z niepełnosprawnością.

Na pytania o główne działania, jakie należałoby podjąć aby:

- 1) poprawić sytuację społeczną rodzin, dzieci i młodzież - ankietowani odpowiedzieli:
  - zwiększyć bazy placówek opiekuńczo - wychowawczych, w tym żłobki, kluby, przedszkola, placówki wsparcia dziennego,
  - zwiększyć system wsparcia, poradnictwa specjalistycznego, edukacji rodzin,
  - zwiększyć liczby mieszkań komunalnych, socjalnych,
  - zwiększyć system ulg dla rodzin wielodzietnych,
  - szersza oferta spędzania czasu wolnego dla rodzin, dzieci i młodzieży,
  - izolować sprawcę przemocy w rodzinie,
  - zapewnić lokale socjalne.
- 2) poprawić sytuację osób z niepełnosprawnością - ankietowani odpowiedzieli:
  - powstanie podmiotu ekonomii społecznej,
  - likwidację barier architektonicznych
  - rozwój edukacji integracyjnej,
- 3) poprawić sytuację osób starszych - ankietowani odpowiedzieli:
  - aktywizować seniorów w ramach pracy socjalnej,
  - aktywizować seniorów poprzez rekreację, sport, kulturę,
  - utworzyć Dzienny Środowiskowy Dom Pobytu,
  - rozwijać usługi opiekuńcze.

4.7. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest jakościową techniką analityczną, stosowaną do analizy wewnętrznego i zewnętrznego środowiska danej organizacji, której wynikiem jest baza planowania strategicznego. Analiza SWOT służy do badania głównych problemów społecznych gminy Nowe Miasto nad Wartą.

Istnieją dwa kryteria klasyfikacji: zewnętrzne w stosunku do organizacji i mające charakter uwarunkowań wewnętrznych oraz wywierające wpływ negatywny lub pozytywny na organizację. Ze skrzyżowania tych dwóch podziałów powstają cztery kategorie SWOT:

- Czynniki **wewnętrzne**:

- **Mocne strony** (*strengths*) – atuty, umiejętności, walory, zasoby pozwalające konkurować na danym rynku
- **Słabe strony** (*weaknesses*) – braki lub słabości w porównaniu do innych
- **Czynniki zewnętrzne:**
  - **Szanse** (*opportunities*) – możliwości analizowanej jednostki płynące z otoczenia
  - **Zagrożenia** (*threats*) – wszystko, co stwarza niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej.

Mocne i słabe strony to inaczej stymulatory i bariery rozwoju. Szanse i zagrożenia są czynnikami zewnętrznymi, niezależnymi od potencjału wewnętrznego, które wpływają na rozwój lub stagnację w kilkuletniej perspektywie. **Kierunki rozwiązywania problemów społecznych powinny opierać się na silnych stronach i szansach w tych obszarze działań gminy .**

Wyniki analizy SWOT

Analizę SWOT przeprowadziły 4 zespoły problemowe w czasie przeprowadzonych warsztatów w dniu 29 października 2015 r. Kwestie społeczne pogrupowano wg kategorii właściwych obszarów problemowych oceniając odpowiedź lokalnego systemu polityki społecznej na występujące potrzeby społeczne. Analizując wewnętrzne uwarunkowania oceniano w szczególności:

- istniejącą infrastrukturę społeczną,
- jakość realizowanych usług,
- specjalizację kadr służb społecznych,
- kondycję organizacji pozarządowych,
- postawy beneficjentów systemu.

Poddając analizie uwarunkowania zewnętrzne, oceniano w szczególności:

- ramy prawne funkcjonowania systemu polityki społecznej,
- finansowanie systemu,
- istniejące programy mające wpływ na samorząd lokalny,
- współpracę z innymi podmiotami w rozwiązywaniu kwestii społecznych.

Poniżej przedstawione zostały analizy w oparciu o wybrane obszary problemowe:

- Obszar: Rodzina, problemy dzieci i młodzieży
- Obszar: Uzależnienia i przemoc w rodzinie
- Obszar: Rynek pracy i ekonomia społeczna`
- Obszar: Starość i niepełnosprawność

Lista z uzyskanymi wynikami przedstawia się następująco:

A. OBSZAR RODZINA, PROBLEMY DZIECI, MŁODZIEŻY

Mocne strony

- ✓ **Rozwinięta sieć świetlic;**
- ✓ Dobrze wykształcona kadra w placówkach oświaty i pomocy społecznej;

- ✓ Aktywna praca instytucji zajmujących się pomocą dziecku i rodzinie;
- ✓ Efektywna praca socjalna;
- ✓ Różnorodność kółek zainteresowań w szkołach dla dzieci i młodzieży.

Słabe strony

- ✓ Ograniczone możliwości finansowe;
- ✓ Niewystarczająca ilość kadry merytorycznej w systemie pomocy społecznej;
- ✓ Niewystarczająca liczba ośrodków wsparcia dla rodzin w kryzysie;
- ✓ Niedostateczne zabezpieczenie dzieciom i młodzieży dostępu do aktywnych form spędzania czasu wolnego;
- ✓ Brak rynku mieszkaniowego oraz brak mieszkań chronionych dla osób i rodzin wymagających tej formy wsparcia;
- ✓ Brak placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.

Szanse

- ✓ Możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych ,w tym unijnych,
- ✓ Stworzenie zintegrowanego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną;
- ✓ Realizacja programów profilaktycznych.

Zagrożenia

- ✓ Wzrastające problemy: ubóstwo, długotrwałe bezrobocie, uzależnienia, rozpad więzi rodzinnych, przemoc w rodzinie;
- ✓ Ograniczone środki publiczne na realizację zadań w sferze pomocy dziecku i rodzinie;
- ✓ Łatwa dostępność do środków uzależniających (dopalacze, narkotyki, alkohol).

B. OBSZAR: RYNEK PRACY I EKONOMIA SPOŁECZNA

Mocne strony

- ✓ Aktywne formy w zakresie przeciwdziałania bezrobociu;
- ✓ Możliwości przekwalifikowania zawodowego;
- ✓ Postrzeganie wykształcenia, jako wartości;
- ✓ Dobre przygotowanie służb społecznych do pracy z osobami bezrobotnymi;

Słabe strony

- ✓ Utrzymywanie się wysokiego bezrobocia długotrwałego, zarówno wśród kobiet, jak i mężczyzn;
- ✓ Niski poziom wykształcenia osób długotrwałe bezrobotnych;

Szanse

- ✓ Rozwój podmiotów ekonomii społecznej;
- ✓ Pozyskiwanie środków unijnych i realizacja programów na rzecz aktywizacji zawodowej osób długotrwałe bezrobotnych oraz na rzecz rozwoju zasobów ludzkich;
- ✓ Dostosowanie kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy;
- ✓ Wykorzystywanie wszelkich możliwości działań i form aktywności zawodowej (roboty społecznie użyteczne).

Zagrożenia

- ✓ Osłabienie więzi rodzinnych i społecznych w rodzinach dotkniętych długotrwałym bezrobociem;

- ✓ Wykluczenie społeczne;
- ✓ Istnienia zjawiska nielegalnego zatrudnienia.

C. OBSZAR: STAROŚĆ I NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

Mocne strony

- ✓ Aktywnie działające organizacje pozarządowe;
- ✓ Istniejąca infrastruktura działająca na rzecz osób niepełnosprawnych - Środowiskowy Dom Samopomocy, przedszkole integracyjne;
- ✓ Rozwinięte specjalistyczne usługi opiekuńcze;
- ✓ Szkoła w Nowym Mieście dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych;
- ✓ Sprawnie funkcjonujący system wsparcia dla osób niepełnosprawnych i starszych.

Słabe strony

- ✓ Ograniczony dostęp do specjalistycznych usług medycznych i usług rehabilitacyjnych leczniczych;
- ✓ Brak Dziennego Domu Pobytu dla Seniorów;
- ✓ Brak zaangażowania młodzieży w działania na rzecz seniorów i osób niepełnosprawnych;
- ✓ Brak odpowiedniej ilości kadry specjalistów w szkołach i w pomocy społecznej;
- ✓ Brak pełnych danych o rzeczywistej liczbie i skali potrzeb osób niepełnosprawnych;
- ✓ Brak aktywności osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy;
- ✓ Brak aktywności osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy;
- ✓ Brak mieszkań socjalnych i chronionych.

Szanse

- ✓ Współpraca sektora publicznego z pozarządowym w dziedzinie pomocy osobom niepełnosprawnym i starszym;
- ✓ Zaangażowanie środowiska osób niepełnosprawnych i starszych w działalność samopomocową;
- ✓ Pozyskiwanie środków zewnętrznych;
- ✓ Upowszechnianie problematyki niepełnosprawności i związanej z wiekiem senioralnym w mediach;
- ✓ Inicjowanie i uczestnictwo w kampaniach społecznych;
- ✓ Rozwój dostępu do nowoczesnych systemów informacyjnych;

Zagrożenia

- ✓ Niska świadomość społeczna;
- ✓ Starzejące się społeczeństwo;
- ✓ Ograniczony dostęp do specjalistycznych usług;
- ✓ Brak ofert pracy dla osób niepełnosprawnych zwłaszcza niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi;

D. UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE

Mocne strony

- ✓ Stałe środki finansowe w gminach na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych;
- ✓ Dobra współpraca między instytucjami zapewnia przepływ informacji i wymianę doświadczeń pomiędzy wszystkimi podmiotami działającymi w obszarze uzależnień;
- ✓ Angażowanie mediów w edukację społeczeństwa w zakresie profilaktyki uzależnień,
- ✓ Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego.

Słabe strony

- ✓ Niska wiedza społeczeństwa lokalnego na temat uzależnień;
- ✓ Ograniczone dostępność do leczenia odwykowego;
- ✓ Brak wiedzy na temat skali i zagrożeń innych uzależnień (hazard, Internet, sekty);
- ✓ Brak lokali socjalnych.

Szanse

- ✓ Postrzeganie uzależnień, jako problemu społecznego;
- ✓ Interdyscyplinarne przedsięwzięcia w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom;
- ✓ Wzmacnianie systemu wsparcia dla osób i rodzin wymagających specjalistycznej pomocy;

Zagrożenia

- ✓ Ograniczony dostęp do specjalistycznych placówek leczenia osób uzależnionych;
- ✓ Rozpad rodzin uzależnionych;
- ✓ Niekorzystna sytuacja społeczno-gospodarcza;
- ✓ Obniżający się wiek inicjacji alkoholowej, narkotykowej.

5. PROGNOZA ZMIAN W ZAKRESIE OBJĘTYM STRATEGIĄ

Prognoza zawiera informacje o potrzebach, problemach i zasobach gminy Nowe Miasto nad Wartą, które wynikają z diagnozy sytuacji społecznej i dotyczą okresu, w jakim będzie realizowana strategia, czyli lat 2016-2025.

5.1. Prognoza demograficzna

Jednym z głównych problemów demograficznych w Polsce jest zjawisko starzenia się społeczeństwa oraz stały wzrost liczby osób w wieku emerytalnym. Według przewidywań GUS, liczba osób w wieku emerytalnym wzrośnie z niemal 6,5 mln w 2010 r. do co najmniej 9,6 mln w roku 2035, co stanowić będzie 26,7% całej populacji kraju.

Z prognozy GUS dotyczącej liczby ludności powiatu średzkiego po 2015 roku wynika, że do 2035 roku liczba mieszkańców powiatu spadnie w stosunku do 2013 roku o 4,5 tys. osób, tj. o prawie 8%. Dane dotyczące dynamiki zmian liczby ludności powiatu średzkiego (miasto/wieś) w latach 2015 - 2035 przedstawia poniższa tabela i wykres.

Tabela 26. Prognoza liczby mieszkańców ze względu na płeć i miejsce zamieszkania (2015-2035)

Wyszczególnienie	2015	2020	2025	2030	2035	Dynamika (%) 2035/2015
Ludność ogółem	55.461	55.372	54.802	53.751	52.402	94,48
Mężczyźni	27.282	27.265	26.983	26.461	25.811	94,61
Kobiety	28.179	28.107	27.819	27.290	26.591	94,36
Miasto	21.984	21.985	21.828	21.493	21.066	95,82
Wieś	33.477	33.387	32.974	32.258	31.336	93,60

Źródło: GUS, Prognoza dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2011 – 2035

Systematycznie spadać będzie liczba mieszkańców zamieszkująca tereny wiejskie, w tym gminę Nowe Miasto nad Wartą.

Prognozę poszczególnych grup wiekowych mieszkańców powiatu ukazuje tabela.

Tabela 27. Prognoza liczby mieszkańców powiatu ze względu na wiek w latach 2015-2035

Przedziały wiekowe ludności												
0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-39	40-49	50-59	60-64	65-69	70-79	80 i więcej
Prognoza na 2015 rok												
3.072	3.019	2.728	3.093	3.749	4.388	9.334	7.231	7.648	3.714	3.044	2.715	1.726
Prognoza na 2020 rok												
2.822	3.035	3.021	2.682	3.029	3.747	9.106	8.340	6.610	3.881	3.438	3.814	1.847
Prognoza na 2025 rok												
2.431	2.791	3.036	2.972	2.634	3.047	7.895	9.151	6.900	3.263	3.611	5.331	1.740
Prognoza na 2030 rok												
2.091	2.401	2.789	2.989	2.914	2.672	6.582	8.903	7.998	2.953	3.055	5.849	2.555
Prognoza na 2035 rok												
1.937	2.068	2.403	2.744	2.933	2.940	5.553	7.717	8.815	3.580	2.789	5.550	3.373

Źródło: GUS, Prognoza dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2011 – 2035

Jeśli potwierdzi się diagnoza opracowana przez GUS dla powiatu średzkiego – po 2015 roku liczba osób w wieku produkcyjnym będzie się systematycznie zmniejszać, spadać też będzie liczba osób w wieku przedprodukcyjnym, wzrastać będzie liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym.

5.2. Prognoza problemów społecznych

Osoby starsze i osoby z niepełnosprawnością

Prognozuje się wzrost problemów związanych z procesem starzenia się mieszkańców gminy oraz z ograniczeniami związanymi z niepełnosprawnością. Sytuacja demograficzna dla gminy Nowe Miasto nad Wartą wskazuje na postępujący proces starzenia się społeczeństwa oraz rosnącą liczbę osób z niepełnosprawnością. Prognozy GUS wykazują, że populacja ludzi starszych w Polsce, w tym również na terenie gminy będzie w najbliższych latach systematycznie wzrastać. Na terenie gminy Nowe Miasto nad Wartą około 15 % ogółu populacji to osoby w wieku poprodukcyjnym, natomiast ok. 14,5 % to osoby z niepełnosprawnością. Uwzględniając prognozy demograficzne na najbliższe lata, konieczne jest podjęcie działań w zakresie zapobiegania wykluczeniu społecznemu seniorów i osób z niepełnosprawnościami.

Uwzględniając fakt, iż liczba osób w wieku poprodukcyjnym będzie przyrastać, obszarem zainteresowań polityki społecznej powinno stać się wspieranie aktywnej starości, tak aby coraz dłuższy czas jakim dysponują współcześnie i przyszli seniorzy mógł być efektywnie i satysfakcjonująco wykorzystany.

Wzrost udziału osób starszych w ogólnej populacji z pewnością przyczyni się do zwiększenia liczby osób z niepełnosprawnością. Starsze grupy wiekowe są bowiem bardziej narażone na ryzyko niepełnosprawności – obecnie prawie 60% niepełnosprawnych jest wśród osób po 55 roku życia. Nie ulega wątpliwości, że należy zaprogramować działania, które z jednej strony będą łagodziły skutki niepełnosprawności np. poprzez systematycznie łamanie barier architektonicznych, a z drugiej ułatwiały poprzez rehabilitację powrót, przynajmniej części osób z niepełnosprawnościami, na rynek pracy. Osoby z niepełnosprawnością są bardzo zróżnicowaną grupą, w związku z czym konieczna jest polityka, która będzie respektować tę różnorodność. Szczególnej uwagi wymagają osoby i rodziny o złożonych, wielorakich potrzebach, a także rodziny posiadające dzieci z niepełnosprawnością.

Bezrobocie i ubóstwo

W powiecie średzkim z danych Powiatowego Urzędu Pracy w Środzie Wielkopolskiej wynika, że systematycznie spada stopa bezrobocia - z 14,9% na dzień 31.12.2013r. do 11,5% na 30.09.2015r. W związku z tym prognozuje się, że następować będzie spadek stopy bezrobocia w kolejnych latach. Podmiotem działań w zakresie aktywizacji zawodowej będą osoby długotrwale bezrobotne z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Bezrobocie dotyka znaczny odsetek mieszkańców gminy, przyczyniając się do ubożenia rodzin i w efekcie ich marginalizacji. Osoby długotrwale bezrobotne, to przede wszystkim osoby o niższym poziomie wykształcenia, kobiety, młodzież wkraczająca na rynek pracy bez lub ze skromnym doświadczeniem zawodowym, a także osób z niepełnosprawnością. Należy pamiętać, że w sytuacji bezrobocia następuje pogorszenie stanu funkcjonowania rodziny, tj. ubóstwa, pojawiają się w szczególności problemy opiekuńczo-wychowawcze, przemoc w rodzinie, uzależnienie. Pojawia się również groźba przyjmowania przez dzieci negatywnych wzorów osobowych, w zakresie bierności zawodowej. Podejmowane działania winny obejmować instrumenty aktywnej integracji zawodowej, społecznej, edukacyjnej

i zdrowotnej.

Rodzina i sytuacja dziecka

Prognozuje się wzrost problemów rodzin z małoletnimi dziećmi oraz problemów młodzieży. Analizując sytuację rodzin zamieszkujących na terenie gminy Nowe Miasto nad Wartą, należy zwrócić uwagę na trudności związane z prawidłowym wypełnianiem funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Szczególnej uwagi wymaga kwestia dzieci i młodzieży, a w szczególności rosnące zagrożenia uzależnieniem od alkoholu, narkotyków, dopalaczy, niedostosowaniem społecznym i przestępczością. Poważnym problemem jest również przemoc w rodzinie, której często towarzyszy uzależnienie, ubóstwo i bezrobocie. W działaniach samorządu szczególne znaczenie powinny mieć inicjatywy zmierzające do zbudowania zintegrowanego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną. Celem podejmowanych działań winno być wsparcie dziecka i rodziny w środowisku zamieszkania. W sytuacji konieczności zastosowania środka jakim jest izolacja dziecka z rodziny naturalnej, należy stawiać na rodzinne formy opieki zastępczej, a dopiero, gdy ta będzie niewystarczająca na instytucjonalną (placówki opiekuńczo- wychowawcze).

Wykluczenie społeczne

Prognozuje się wzrost problemów społecznych osób i rodzin wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem. Problemy dotyczą poszczególnych grup społecznych, które z racji niekorzystnych sytuacji życiowych, czynników mniej lub bardziej zawinionych szczególnie zagrożone są marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Można zidentyfikować następujące grupy znajdujące się w trudnej sytuacji: osoby bezdomne, osoby uzależnione od substancji psychoaktywnych, w szczególności osoby z problemem alkoholowym, osoby będące ofiarami przemocy. Integracja tych grup wymaga wdrażania przemyślanych, kompleksowych programów, z zakresu aktywnej integracji, które będą uwzględniały specyfikę członków danej grupy. W przypadku problemu bezdomności prognozuje się ewentualny wzrost liczby osób bezdomnych z uwagi na pogłębiającego się ubóstwo i bezrobocie – niskie dochody mogą nie wystarczyć na pokrycie opłat czynszowych za mieszkanie, prognozowanego wzrostu uzależnień – osoby uzależnione od alkoholu lub narkotyków mogą być nieakceptowane przez członków rodziny i mogą zostać przez nich odrzucone i wygnane z domu; przemocy w rodzinie – ofiary przemocy w rodzinie (zwłaszcza kobiety z dziećmi) bardzo często pod wpływem przymusu lub dobrowolnie opuszczają dom bez żadnych środków do życia w obronie przed przemocą ze strony jednego z członków rodziny.

Przestępczość

Prognozowany wzrost uzależnień od alkoholu, narkotyków, dopalaczy może być powodem do zwiększania się liczby przestępstw na terenie gminy.

Podsumowanie

Prognozuje się, że założenia niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowe Miasto nad Wartą na lata 2016 - 2025 zaktywizują i zachęcą mieszkańców do udziału we wspólnym rozwiązywaniu pojawiających się problemów. Wdrożenie działań

spowoduje w szczególności:

- włączanie społeczne osób i rodzin z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym lub wykluczonych społecznie,
- poprawę bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców,
- poprawę stanu zdrowia, w tym szczególnie osób starszych i niepełnosprawnych,
- zmniejszenie dysproporcji w dostępie do usług społecznych,
- poprawę funkcjonowania rodzin z problemem uzależnienia i przemocy w rodzinie,

Cele zostaną osiągnięte poprzez współpracę wszystkich podmiotów działających w sferze polityki społecznej gminy osób. W ramach tej współpracy realizowane będą liczne programy pomocowe skierowane do konkretnych grup dotkniętych problemami społecznymi.

6. CZĘŚĆ STRATEGICZNA

Niniejszy rozdział zawiera część programową w zakresie polityki społecznej, a w szczególności w obszarze pomocy społecznej. Określa wizję, misję, cele strategiczne, cele operacyjne oraz kierunki działania gminy Nowe Miasto nad Wartą w latach 2016 – 2025 w oparciu o prognozę projektowanych zmian problemów społecznych.

6.1. WIZJA, MISJA, CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ

W rezultacie przeprowadzonych badań, wywiadów oraz konsultacji z szerokim gronem pracowników pomocy społecznej, placówek oświatowych, radnych, sołtysów oraz przedstawicieli organizacji pozarządowych, sformułowano 4 cele strategiczne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych gminy Nowe Miasto nad Wartą. Odpowiadają one na zidentyfikowane problemy społeczne gminy prognozowana lata 2016 - 2025.

Cele te bezpośrednio nawiązują do zadań i kompetencji samorządu gminnego i skupiają się na rzeczywistych możliwościach realizacyjnych gminy i jego jednostek dla wyznaczonych programów.

W czasie trwania warsztatów wypracowana została wizja rozwoju gminy Nowe Miasto nad Wartą w zakresie polityki społecznej, określono również misję gminy w tej sferze.

WIZJA

AKTYWIZACJA I WŁĄCZANIE SPOŁECZNE SZANSĄ ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA SOCJALNEGO MIESZKAŃCOM GMINY NOWE MIASTO NAD WARTĄ.

MISJA

PROWADZENIE ZINTEGROWANYCH DZIAŁAŃ POPRZEZ WSPÓŁPRACĘ PODMIOTÓW DZIAŁAJĄCYCH W SFERZE USŁUG SPOŁECZNYCH.

Wypełnieniem przyjętej wizji rozwoju i misji gminy są cele strategiczne i kierunki działań. W oparciu o dokonaną diagnozę problemów społecznych, analizę SWOT, doświadczenie pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Wartą oraz rzeczywiste potrzeby społeczne przyjęto 4 cele strategiczne:

Cel strategiczny nr 1. Zintegrowany system wsparcia dziecka i rodziny

Cel strategiczny nr 2. Włączanie społeczne grup zagrożonych wykluczeniem społecznym

Cel strategiczny nr 3. Wsparcie Seniorów i osób z niepełnosprawnością

Cel strategiczny nr 4. Partnerstwo na rzecz aktywizacji środowiska lokalnego.

Aby móc skutecznie realizować Strategię, konieczne jest wskazanie niezbędnych działań w ramach zdefiniowanych celów strategicznych. Działania te zostały zapisane w postaci celów operacyjnych, uwzględniony został termin realizacji i wskaźniki zaplanowanych działań, określono również koordynatora i partnerów poszczególnych działań.

CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Cel strategiczny nr 1. Zintegrowany system wsparcia dziecka i rodziny

Cele operacyjne i kierunki działań	Koordynator	Partnerzy	Termin realizacji	Wskaźnik
1.1. Wspieranie działań służących promowaniu zdrowej rodziny;				
1.1.1. Edukacja społeczna na rzecz budowania zdrowej rodziny m.in. konferencje, warsztaty, kampanie społeczne, imprezy kulturalne	Kierownik OPS	Placówki oświaty, kultury, organizacje pozarządowe i inne podmioty	2016-2025	Liczba zorganizowanych warsztatów i konferencji, kampanii ² Liczba imprez Liczba osób uczestniczących.
1.1.2. Inicjowanie i wspieranie przedsięwzięć promujących więzi międzypokoleniowe	Kierownik OPS	Placówki oświaty, kultury, organizacje pozarządowe i inne podmioty	2016-2025	Liczba realizowanych projektów Liczba osób uczestniczących.
1.2. Wsparcie rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi				
1.2.1. Opracowanie i realizacja Programu Wsparcia Rodziny	Kierownik OPS	PCPR i inne podmioty wskazane w programie	Program opracowywany w trybie 3-letnim, realizacja coroczna	Zgodnie ze wskaźnikami zapisanymi w programie
1.2.2. Zwiększenie pomocy celowej dla rodzin z dziećmi poprzez zaspokajanie potrzeb bytowych dzieci i młodzieży (programy dożywiania i wsparcia rzeczowego, system stypendialny, organizacja wypoczynku letniego i zimowego dla	Kierownik OPS	Organizacje pozarządowe i inne podmioty	2016-2025	Liczba rodzin objętych pracą socjalną. Liczba realizowanych programów i projektów socjalnych. Liczba dzieci objętych programem stypendialnym.

² Uwaga dotycząca wskaźników - wskaźniki należy odczytywać w relacji rok do roku. W pierwszym monitoringu określona zostaje wartość wyjściowa, a kolejnych latach wartości należy ponawiać, tak aby otrzymać relacje w poszczególnych latach.

wychowujących się w rodzinach o niskim statusie materialnym)				
1.2.3. Utworzenie placówki wsparcia dziennego i dla dzieci i młodzieży	Kierownik OPS	OPS	2016-2017	Uchwała Rady Gminy Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach. Liczba miejsc w placówce
1.3. Rozwój zintegrowanego systemu zapobiegania uzależnieniom i przestępczości wśród dzieci i młodzieży				
1.3.1. Opracowanie i realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (w zakresie profilaktyki adresowanej do dzieci i młodzieży)	Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	OPS, placówki oświaty i inne podmioty wskazane w programie	Opracowany i realizowany w cyklu rocznym	Wskaźniki przyjęte w programie
1.3.2. Opracowanie i realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii	Kierownik OPS	Placówki oświaty i inne podmioty wskazane w programie,	Opracowywany w cyklu wieloletnim, realizacja coroczna	Wskaźniki przyjęte w programie
1.4. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i ochrona ofiar przemocy				
1.4.1. Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie	Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego	OPS, GKRPA, organizacje pozarządowe i inne podmioty wskazane w programie	Opracowywany w cyklu wieloletnim – realizacja coroczna	Wskaźniki przyjęte w programie

Cel strategiczny nr 2. Włączanie społeczne grup zagrożonych wykluczeniem społecznym

Cele operacyjne i kierunki działań	Odpowiedzialny	Partnerzy	Termin realizacji	Wskaźnik
2.1. Aktywne przeciwdziałanie bezrobociu				
2.1.1. Opracowanie i realizacja projektów w zakresie aktywnej integracji współfinansowanych ze środków EFS	Kierownik OPS	PUP, PCPR i inne podmioty wskazane w projekcie	2016-2025	Liczba opracowanych i realizowanych projektów
2.2. Rozwój podmiotów ekonomii społecznej				
2.2.1. Rozwój aktywnych form pomocy i integracji społecznej w tym kierowanie do Klubów Integracji Społecznej, Centrów Integracji Społecznej, powstanie podmiotu ekonomii społ.	Kierownik OPS	PUP, PCPR, organizacje pozarządowe	2016-2025	Liczba uczestników korzystających z różnych form wsparcia. Liczba działających podmiotów ekonomii społecznej
2.3. Aktywizacja osób bezdomnych, zagrożonych bezdomnością oraz osób uzależnionych				
2.3.1. Realizacja programów aktywizujących społecznie i zawodowo, (kursów, szkoleń, warsztatów itd.) dla osób bezdomnych lub	Kierownik OPS	PUP, Stowarzyszenie Pomocy „Krağ”, inne organizacje pozarządowe i podmioty	2016-2025	Liczba programów aktywizujących i szkoleniowych. Liczba osób objętych programami.

zagrożonych bezdomnością				Liczba szkoleń /kursów
2.3.2. Rozwój działań osłonowych szczególnie w okresie jesienno-zimowym	Kierownik OPS	Stowarzyszenie Pomocy „Kraąg” i inne podmioty działające w obszarze wsparcia bezdomnych	2016-2025	Liczba osób bezdomnych objętych pomocą. Liczba osób bezdomnych skierowanych do Domu dla bezdomnych, liczba indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności.
2.3.3. Rozwój i systematyczna modernizacja zasobu mieszkań socjalnych i komunalnych, mieszkań chronionych	Urząd Gminy	Urząd Gminy	Na bieżąco	Liczba oddanych do użytku lokali. Liczba zmodernizowanych lokali.
2.3.4. Realizacja działań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	OPS, Organizacje pozarządowe i podmioty wskazane w programie	Opracowywany i realizowany w cyklu rocznym	Zgodnie ze wskaźnikami przyjętymi w programie
2.3.5. Opracowanie i realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii	Kierownik OPS	Organizacje pozarządowe i podmioty wskazane w programie	Opracowywany w cyklu wieloletnim, realizacja coroczna.	Zgodnie ze wskaźnikami przyjętymi w programie

Cel strategiczny nr 3: Wsparcie Seniorów i osób z niepełnosprawnością

Cele operacyjne i kierunki działań	Odpowiedzialny	Partner	Termin realizacji	Wskaźnik
3.1. Zwiększenie oferty usług społecznych dla osób starszych i niepełnosprawnych				
3.1.1. Utworzenie i działalność Dniennego Domu Pobytu dla Seniora	Rada Gminy, OPS	Organizacje pozarządowe	2016-2020	Uchwała Rady Gminy, liczba utworzonych placówek, liczba miejsc w placówce
3.1.2. Kształtowanie pozytywnych postaw społecznych wobec osób starszych i niepełnosprawnych, rozwój wolontariatu	Kierownik OPS	Placówki oświaty PCPR, organizacje pozarządowe i inne podmioty	Na bieżąco	Nakład ulotek, informatorów. Liczba spotkań, szkoleń, warsztatów. Liczba realizowanych projektów.
3.2. Zwiększenie dostępu osób starszych i niepełnosprawnych do opieki medycznej i rehabilitacji				
3.2.1. Opracowanie i realizacja Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego	Urząd Gminy	OPS, Organizacje pozarządowe i inne podmioty wskazane w programie	Opracowywany w cyklu wieloletnim, realizacja coroczna	Wskaźniki przyjęte w programie
3.3. Włączanie osób starszych i niepełnosprawnych w życie społeczne				
3.3.1. Realizacja programów oraz prowadzenie działań integrujących ze środowiskiem seniorów oraz osoby z niepełnosprawnością, w szczególności z obniżoną sprawnością intelektualną	Kierownik OPS	Środowiskowy Dom Samopomocy w Chromcu, PCPR, organizacje pozarządowe i inne podmioty	2016-2025	Liczba przeprowadzonych inicjatyw integracyjnych. Liczba uczestników imprez.
3.4. Włączenie osób z niepełnosprawnością do aktywnego życia zawodowego				

3.4.1. Rozwijanie usług z zakresu aktywizacji zawodowej	Kierownik OPS	PUP, PCPR, organizacje pozarządowe	2016-2020	Liczba osób korzystających ze wsparcia
3.5. Rozwijanie wsparcia i usług pielęgnacyjnych w środowisku				
3.5.1. Rozwój usług wspomagających osoby starsze oraz z niepełnosprawnością w miejscu zamieszkania (m.in. opiekuńcze, transportowe, gastronomiczne, pralnicze)	Kierownik OPS	Organizacje pozarządowe i inne podmioty	2016-2025	Liczba osób korzystających z usług

Cel strategiczny nr 4: Partnerstwo na rzecz aktywizacji środowiska lokalnego

Cele operacyjne i kierunki działań	Odpowiedzialny	Partner	Termin realizacji	Wskaźnik
4.1. Zwiększenie aktywności organizacji pozarządowych oraz mieszkańców gminy w działania w obszarze pomocy społecznej				
4.1.1. Rozwój wolontariatu na rzecz rozwiązywania i zapobiegania problemom społecznym	Kierownik OPS	Organizacje pozarządowe i inne podmioty.	2016-2025	Liczba Wolontariuszy
4.1.2. Wspieranie inicjatyw lokalnych w obszarze polityki społecznej	Urząd Gminy – pracownik zajmujący się współpracą z organizacjami pozarządowymi	Organizacje pozarządowe i inne podmioty	2016-2025	Liczba podjętych inicjatyw
4.2. Profesjonalizacja kadry socjalnej				
4.2.1. Wzmocnienie i rozwijanie umiejętności pracowników socjalnych działających na rzecz pełniejszej integracji społecznej środowiska lokalnego poprzez systematyczne ich doszktałanie	Kierownik OPS	Organizacje pozarządowe i inne podmioty	2016-2025	Liczba zorganizowanych szkoleń. Liczba uczestników szkoleń.

6.2. Ramy finansowe Strategii

Jednym z warunków realizacji celów zawartych w każdej strategii jest jej finansowanie. Zakłada się, że ramy finansowe obejmują lata 2016 - 2025, gdyż w tym okresie będą realizowane cele strategiczne i operacyjne.

Przewiduje się, że realizacja proponowanych celów i działań nastąpi przy wykorzystaniu następujących źródeł finansowania:

- środki własne pochodzące z budżetu gminy finansowane z jej dochodów;
- środki przekazane gminie z budżetu państwa (dotacje);
- środki funduszy zewnętrznych , w tym środki z funduszy unijnych

Środki finansowe przeznaczone na realizację Strategii będą ujmowane w uchwale budżetowej Rady Gminy Nowe Miasto nad Wartą.

7. SPOSÓB REALIZACJI STRATEGII

Sposób realizacji Strategii

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowe Miasto nad Wartą na lata 2016 – 2025 jest podstawowym planem działania wyznaczającym kluczowe kierunki przedsięwzięć samorządu lokalnego w rozwiązywaniu problemów społecznych, jednocześnie wskazuje programy, które powinny być realizowane dla osiągnięcia celów strategicznych. Skuteczność w zakresie realizacji założonych celów w znacznej mierze zależy od procesu wdrażania zapisów zawartych w dokumencie. Na Koordynatora w zakresie realizacji działań Strategii wyznacza się Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Wartą. W realizacji poszczególnych celów czynnie uczestniczyć będą przede wszystkim pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej, którzy realizują zadania własne gminy właśnie w zakresie pomocy społecznej. W realizacji Strategii uczestniczyć będą gminne i powiatowe instytucje, a w szczególności:

- Zespoły Szkół, Szkoły Podstawowe gminy Nowe Miasto nad Wartą;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Komenda Powiatowej Policji w Środzie Wielkopolskiej;
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Środzie Wielkopolskiej;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Wielkopolskiej;
- Powiatowy Urząd Pracy w Środzie Wielkopolskiej;
- Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Środzie Wielkopolskiej;
- Stowarzyszenie Pomocy „Kraąg”;
- Stowarzyszenie Pomocy „Płomień Nadziei”.

Niniejsza Strategia będzie również wdrażana poprzez realizację gminnych programów i projektów realizowanych przez ww. podmioty i instytucje współdziałające na poziomie gminy lub powiatu. Integralną część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowe Miasto nad Wartą na lata 2016-2025 stanowią programy:

- 1) Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2016 dla Gminy Nowe Miasto nad Wartą,
- 2) Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2016-2025 dla Gminy Nowe Miasto nad Wartą,
- 3) Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrona Ofiar przemocy w rodzinie na lata 2016-2025 dla Gminy Nowe Miasto nad Wartą,
- 4) Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2015-2017 w Gminie Nowe Miasto nad Wartą,
- 5) Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Wskaźniki realizacji działań

Realizacja Strategii będzie podlegać monitoringowi i ewaluacji. Monitoring i ewaluacja zapisów strategicznych polegać będzie na systematycznej ocenie realizowanych zadań oraz modyfikacji kierunków działania w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą pojawić się poprzez zmianę regulacji prawnych, czy też narastanie poszczególnych problemów społecznych.

Podstawowym celem wyżej wymienionych działań będzie dostarczenie samorządowi gminy praktycznej wiedzy potrzebnej przy podejmowaniu decyzji dotyczących przedsięwzięć planowanych do realizacji w danym roku budżetowym.

Wdrażanie strategii monitorowane będzie na bieżąco przez realizatorów merytorycznych poszczególnych zadań. Informacja nt. realizacji strategii oraz osiągniętych efektów przygotowywana będzie w formie raportów. Raport zawierać będzie również propozycje nowych rozwiązań, bądź modyfikację dotychczasowych działań stosownie do zmieniających się potrzeb.

Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Wartą raport z realizacji Strategii przedstawiać będzie Radzie Gminy jako załącznik do corocznie składanego sprawozdania z działalności Ośrodka. Wskaźnikiem realizacji celów strategicznych będzie zmniejszająca się liczba osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.

8. WNIOSKI KOŃCOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowe Miasto nad Wartą na lata 2016 – 2025 w określonych celach i kierunkach w obszarze polityki społecznej opiera się na istniejącym już lokalnym systemie pomocy społecznej.

Organizacja systemu pomocy społecznej w gminie jest dostosowana do potrzeb społecznych. Strategia rozwiązywania problemów społecznych zakłada kontynuację prowadzonych działań a także rozszerzenia oferowanych form wsparcia i rozwój nowych usług społecznych. Realizacja zapisów Strategii powinna przynieść efekty w postaci poprawy sytuacji społecznej w gminie Nowe Miasto nad Wartą. W ramach wypracowanej Strategii przyjmuje się podejście nastawione przede wszystkim na włączanie społeczne osób i rodzin grup szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym.

9. Wykaz tabel:

- Tabela 1.** Liczba ludności i powierzchnia gmin powiatu średzkiego na dzień 31.12.2013 r.
- Tabela 2.** Wybrane dane statystyczne dotyczące gminy Nowe Miasto nad Wartą
- Tabela 3.** Powierzchnia i ludność gminy z podziałem na płeć stan na 31.12.2013 r.
- Tabela 4.** Liczba mieszkańców gminy Nowe Miast nad Wartą
- Tabela 5.** Liczba osób zameldowanych na stałe w okresie 2010 – 2013 w poszczególnych miejscowościach gminy Nowe Miast nad Wartą
- Tabela 6.** Liczba wymeldowań z pobytu stałego w gminie Nowe Miasto nad Warta w latach 2010 – 2013
- Tabela 7.** Przyrost naturalny w osobach w gminie Nowe Miasto nad Warta w latach 2010 – 2013
- Tabela 8.** Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w gminie Nowe Miasto nad Warta w latach 2010 – 2013
- Tabela 9.** Placówki edukacyjne
- Tabela 10.** Liczba uczniów w placówkach oświatowych
- Tabela 11.** Organizacje pozarządowe działające na terenie gminy Nowe Miasto nad Wartą
- Tabela 12.** Struktura osób bezrobotnych w gminie Nowe Miasto nad Wartą w latach 2013 – 2015
- Tabela 13.** Struktura bezrobotnych z gminy Nowe Miasto nad Warta według czasu pozostawania bez pracy – stan na 30.09.2015 r.
- Tabela 14.** Liczba rodzin korzystających z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Wartą w latach 2010 – 2015
- Tabela 15.** Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z uwagi na powody wystąpienia trudnej sytuacji w latach 2010 – 2015
- Tabela 16.** Liczba udzielonych poszczególnych form zasiłków w latach 2010 – 2015 przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Wartą
- Tabela 17.** Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w formie usług opiekuńczych w latach 2010 – 2015
- Tabela 18.** Budżet gminy Nowe Miasto nad Wartą w latach 2010 – 2015
- Tabela 19.** Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny w latach 2012 – 2015
- Tabela 20.** Liczba dzieci objętych pomocą świetlic w latach 2012 – 2015
- Tabela 21.** Liczba dzieci z terenu gminy Nowe Miasto nad Wartą umieszczonych w pieczy zastępczej w latach 2013 – 2015
- Tabela 22.** Stypendia i zasiłki szkolne przyznane w latach 2013 – 2014
- Tabela 23.** Populacja osób u których występują różne kategorie problemów alkoholowych
- Tabela 24.** Liczba osób w stosunku do których GKRPA podejmowała działania w zakresie zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego w latach 2010 – 2015
- Tabela 25.** Dane Zespołu Interdyscyplinarnego dot. Procedura Niebieska Karta
- Tabela 26.** Prognoza liczby mieszkańców ze względu na płeć i miejsce zamieszkania (2015 – 2035)
- Tabela 27.** Prognoza liczby mieszkańców powiatu ze względu na wiek w latach 2015 - 2035

Wykaz wykresów:

- Wykres 1.** Liczba ludności gminy Nowe Miast nad Wartą
- Wykres 2.** Liczba wymeldowań z pobytu stałego w gminie Nowe Miasto nad Warta w latach 2010 – 2013
- Wykres 3.** Przyrost naturalny w osobach w gminie Nowe Miasto nad Warta w latach 2010 – 2013
- Wykres 4.** Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w gminie Nowe Miasto nad Warta w latach 2010 – 2013
- Wykres 5.** Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w latach 2010 – 2015
- Wykres 6.** Powody korzystania z pomocy społecznej w latach 2010 – 2015
- Wykres 7.** Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2010 – 2015 ze względu na rodzaj świadczenia
- Wykres 8.** Liczba osób objętych pomocą asystenta rodziny w latach 2012 - 2015

10. ANEKS

WYKAZ OSÓB UCZESTNICZĄCYCH W OPRACOWANIU STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY NOWE MIASTO NAD WARTĄ W LATACH 2016 - 2025

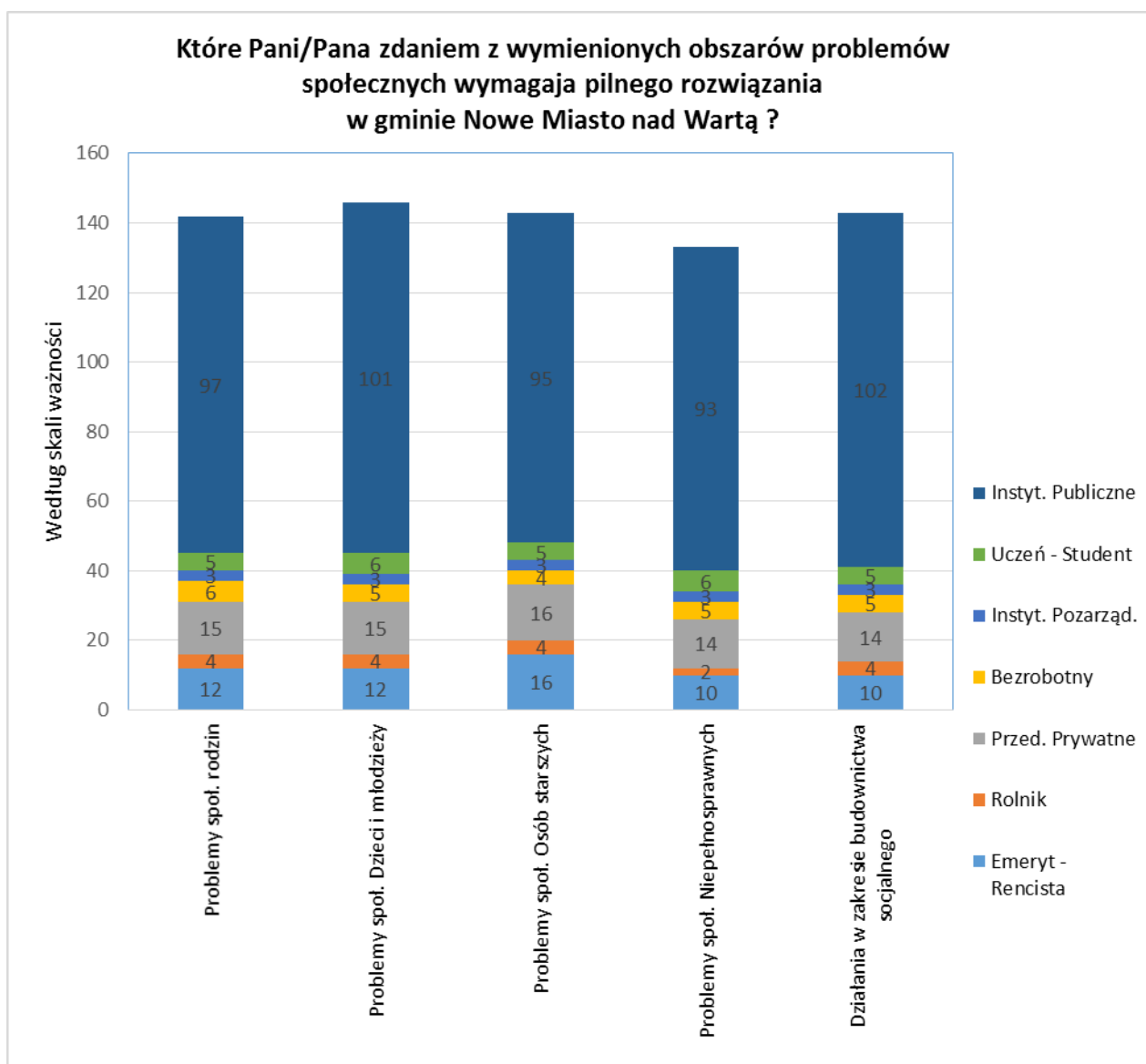
Lp.	Imię i nazwisko	Reprezentowana instytucja/organizacja
1.	Iwona Golińska	Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej Nowe Miasto nad Wartą
2.	Paulina Antkowiak	Starszy pracownik socjalny Ośrodka Pomocy Społecznej Nowe Miasto nad Wartą
3.	Agnieszka Bartłomiejczak	Pracownik socjalny Ośrodka Pomocy Społecznej Nowe Miasto nad Wartą
4.	Sylwia Kacała	Asystent rodziny Ośrodka Pomocy Społecznej Nowe Miasto nad Wartą
5.	Katarzyna Michalak	Kierownik Sekcji Profilaktyki Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Ośrodka Pomocy Społecznej Nowe Miasto nad Wartą
6.	Krystyna Wagner	Asystent rodziny Ośrodka Pomocy Społecznej Nowe Miasto nad Wartą
7.	Joanna Żabińska	Pracownik socjalny Ośrodka Pomocy Społecznej Nowe Miasto nad Wartą
8.	Piotr Bąk	Pracownik socjalny Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Boguszynie
9.	Ireneusz Maśliński	Psycholog
10.	Gabriela Kosmala	Sekretarz Gminy Nowe Miasto nad Wartą Prezes Stowarzyszenia Pomocy „Krań” Nowe Miasto nad Wartą
11.	Agnieszka Król	Radna Gminy Nowe Miasto nad Wartą Sołtys wsi Nowe Miasto nad Wartą
12.	Zofia Kędziora	Radna Gminy Nowe Miasto nad Wartą Sołtys wsi Boguszyn, Prezes Stowarzyszenia „Płomień Nadziei”
13.	Wincenty Pawelczyk	Radny Gminy Nowe Miasto nad Wartą Sołtys wsi Chocicza
14.	Juliusz Twardowski	Radny Gminy Nowe Miasto nad Wartą
15.	Małgorzata Jędrzak	Pedagog w Zespole Szkół Nowe Miasto nad Wartą
16.	Magdalena Braciszewska	Pedagog w Zespole Szkół w Klęce
17.	Dagmara Olszewska-Łączny	Pedagog w Zespole Szkół w Chociczy
18.	Elżbieta Jankowiak	Pedagog w Szkole Podstawowej w Boguszynie
19.	Kinga Szulc	Pedagog w Szkole Podstawowej w Kolniczkach
20.	Hanna Kucharczyk	Pielęgniarka Środowiskowa
21.	Anna Snela	Kierownik Środowiskowego Domu Samopomocy w Chromcu
22.	Justyna Wolska	Pedagog Środowiskowego Domu Samopomocy w Chromcu
23.	Bernadeta Staszak	Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Wielkopolskiej

Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Wartą
dziękuje wszystkim osobom, które włączyły się w opracowanie dokumentu.

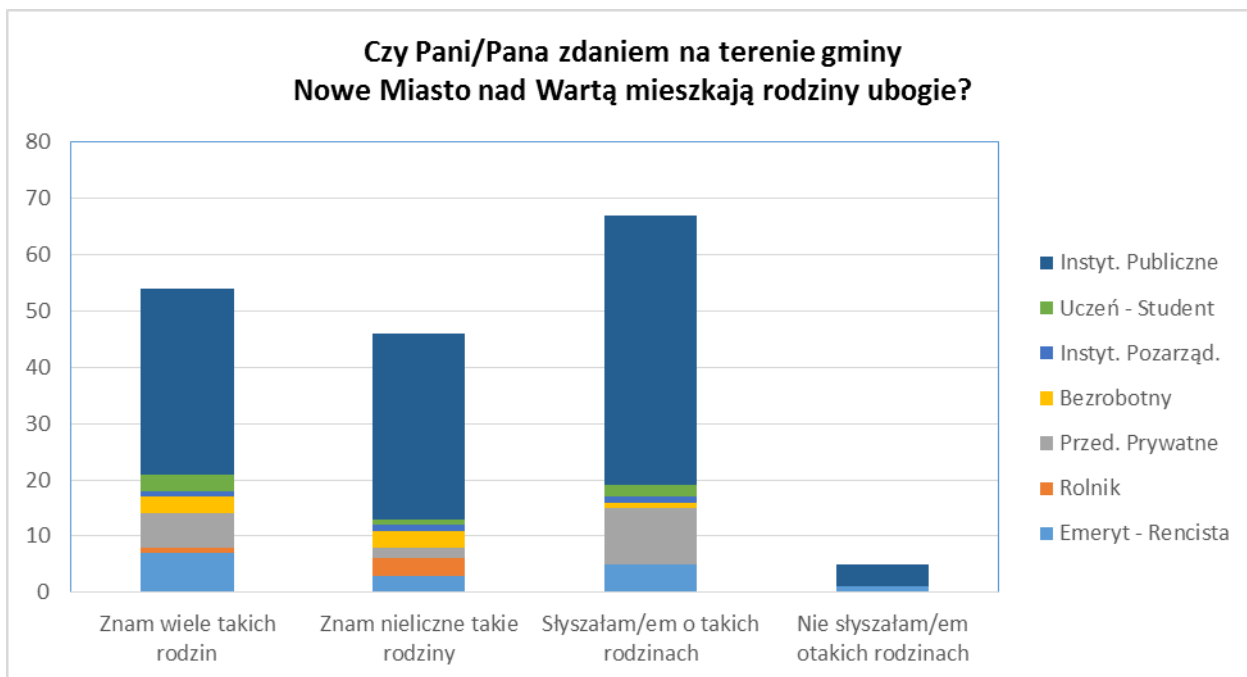
11. Załącznik nr 1. Wyniki badania ankietowego

Badanie zrealizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Wartą i miało na celu aktualizację problemów społecznych gminy Nowe Miasto nad Wartą. Wyniki przedstawiono w formie wykresów.

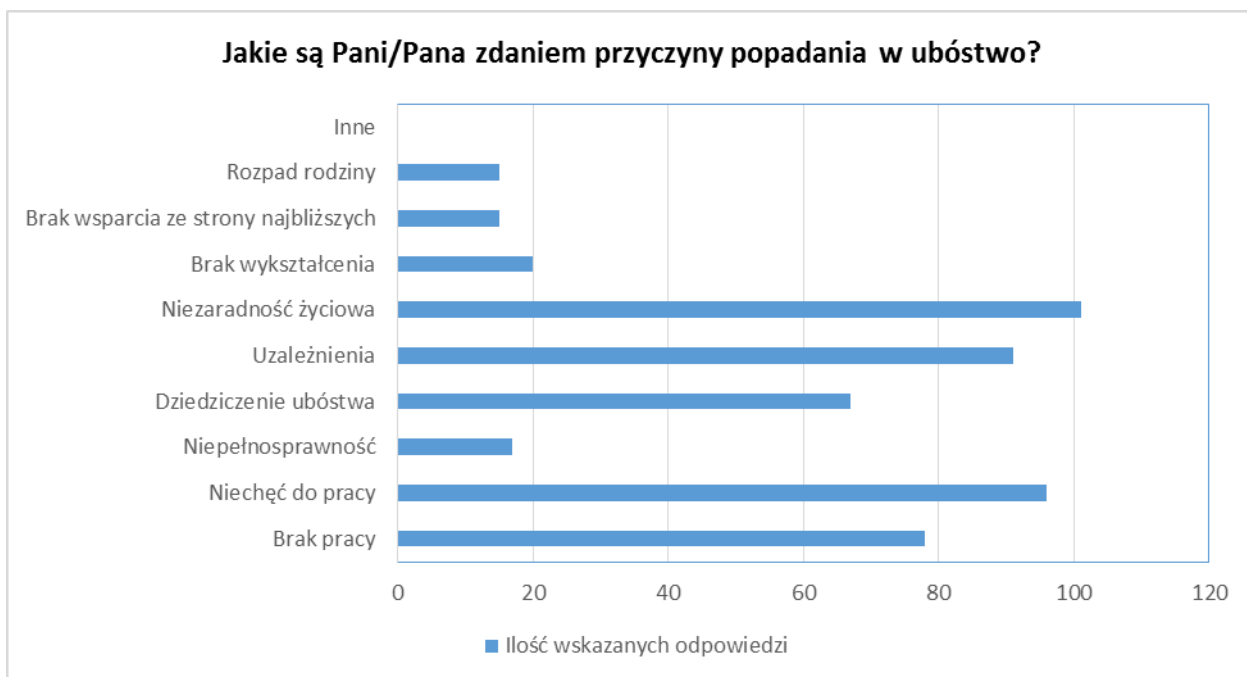
Wykres 1.

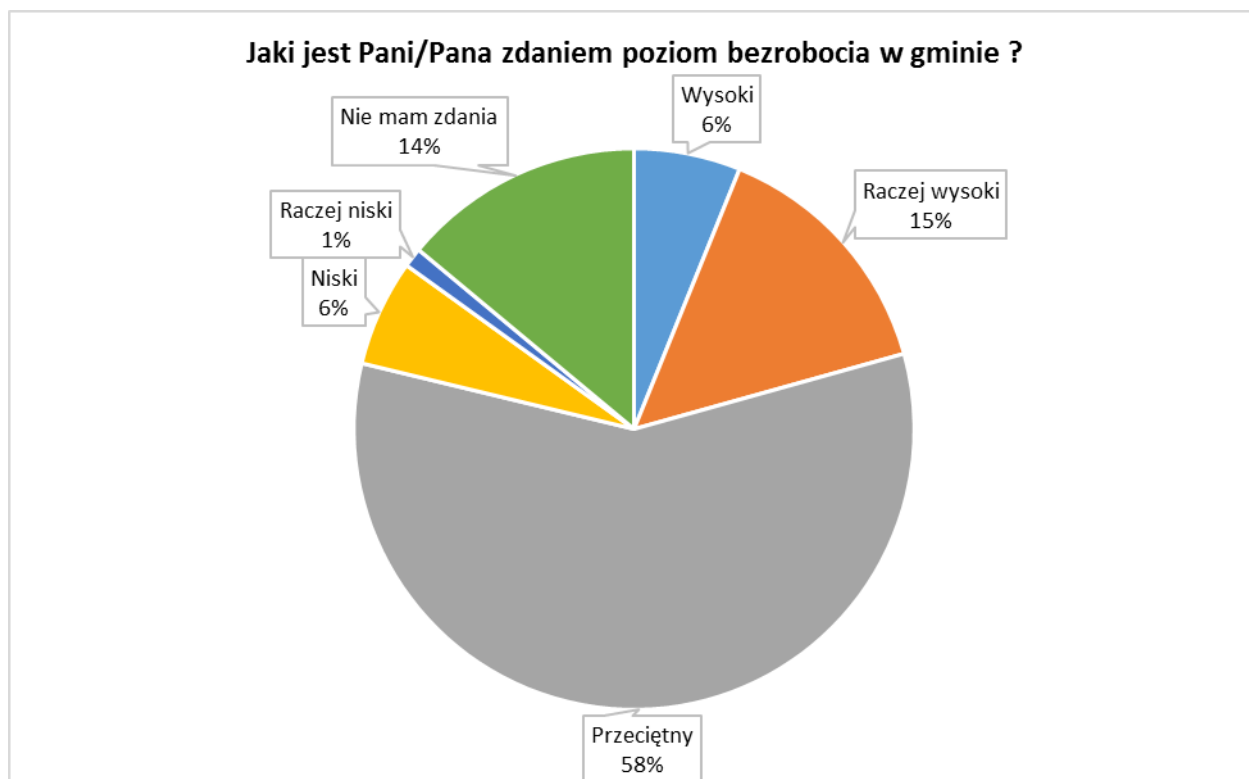
Wykres 2.

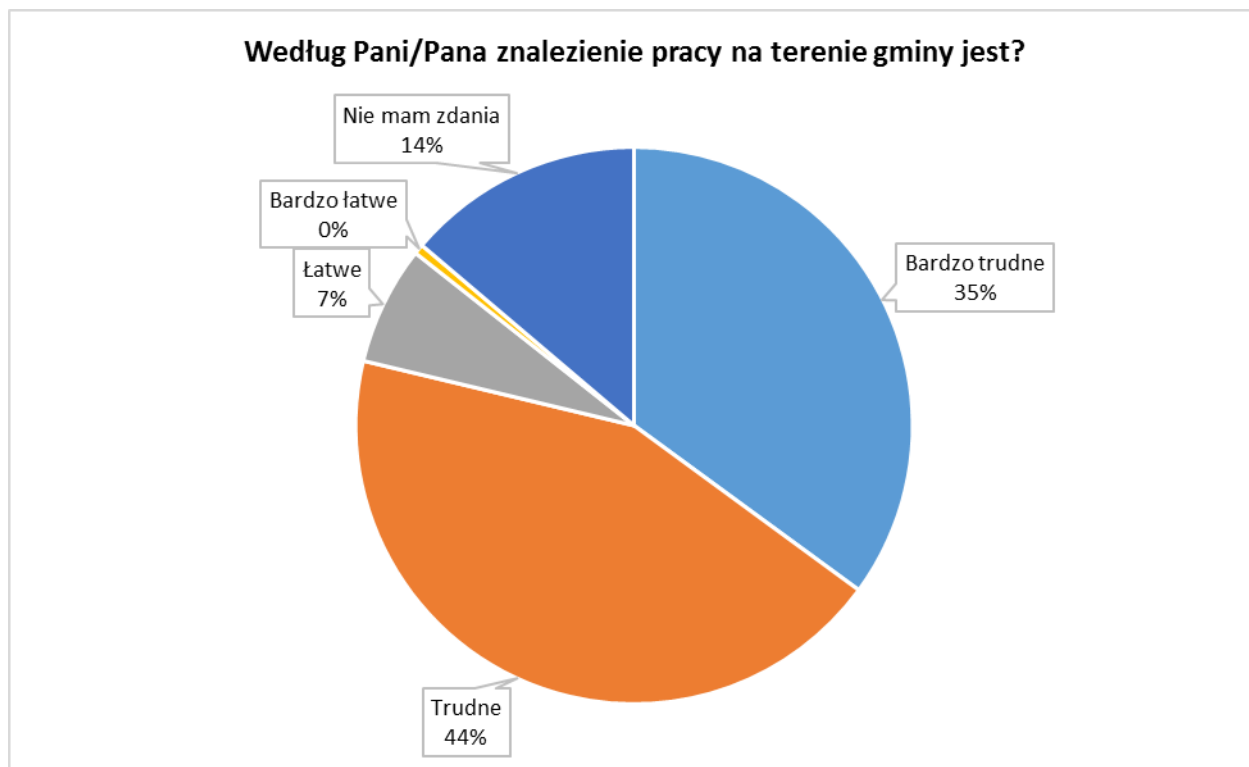
Wykres 3.

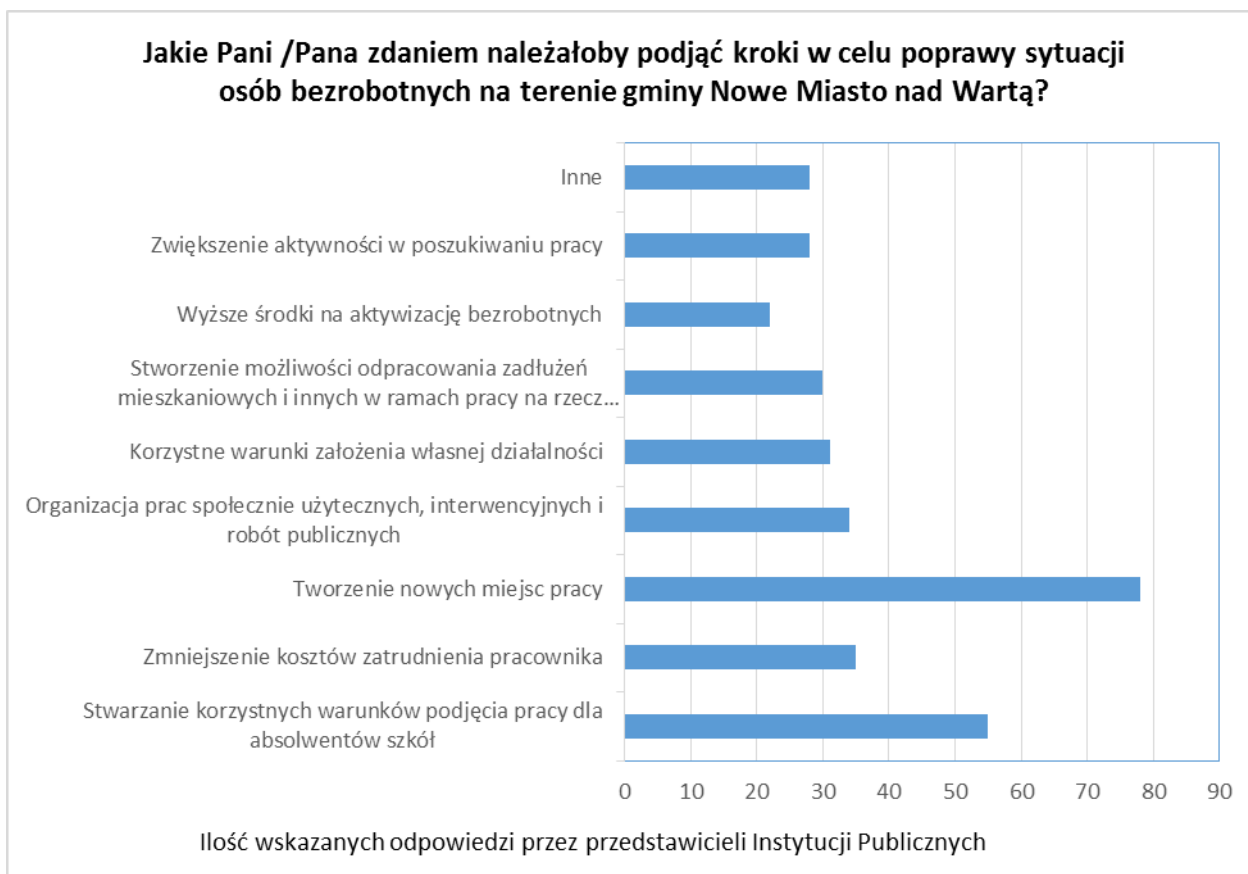
Wykres 4.

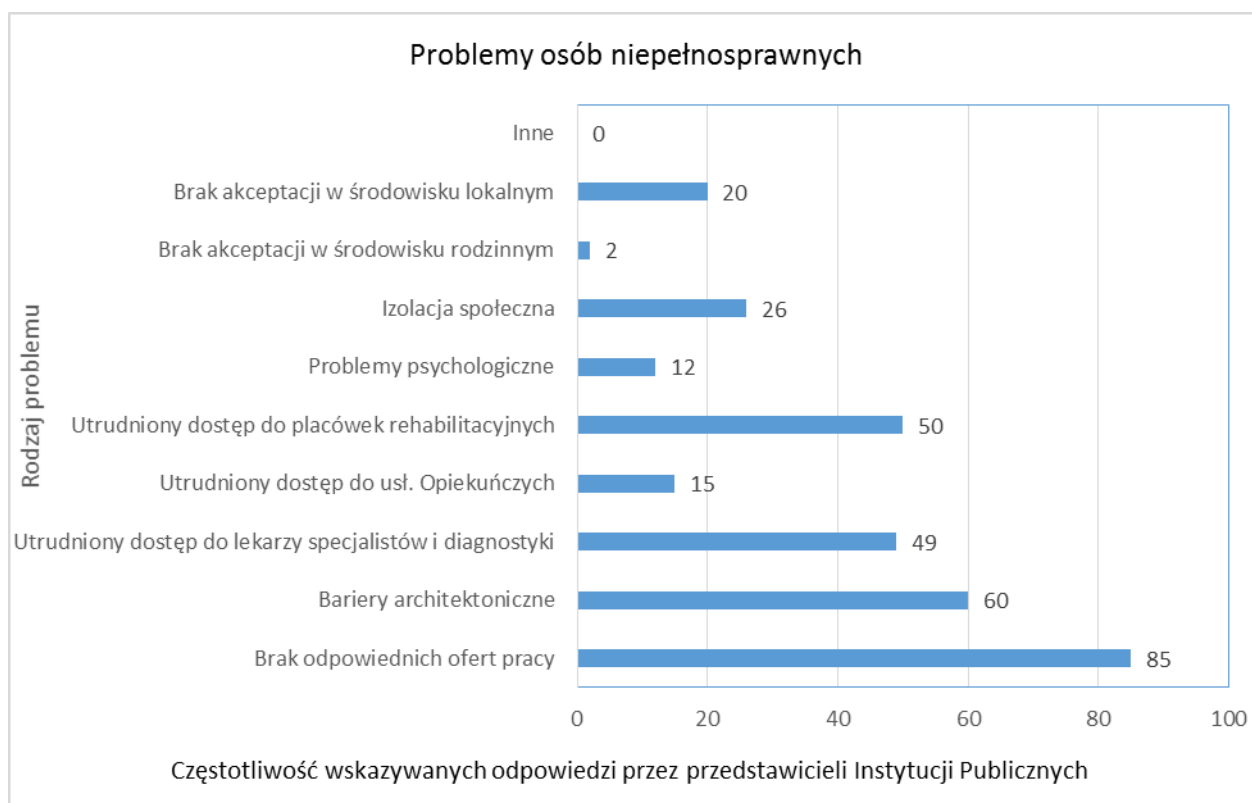
Wykres 5.

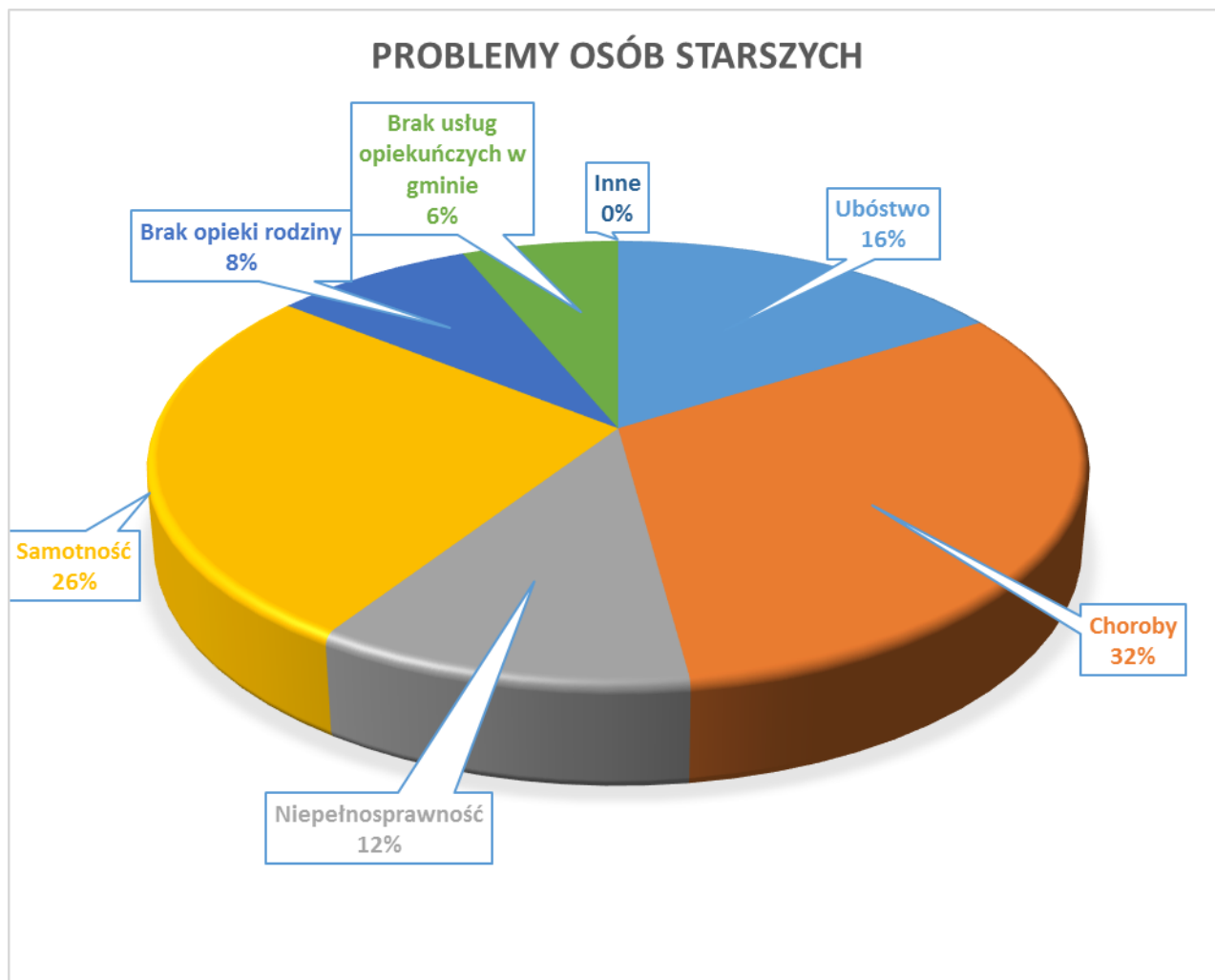
Wykres 6.

Wykres 7.

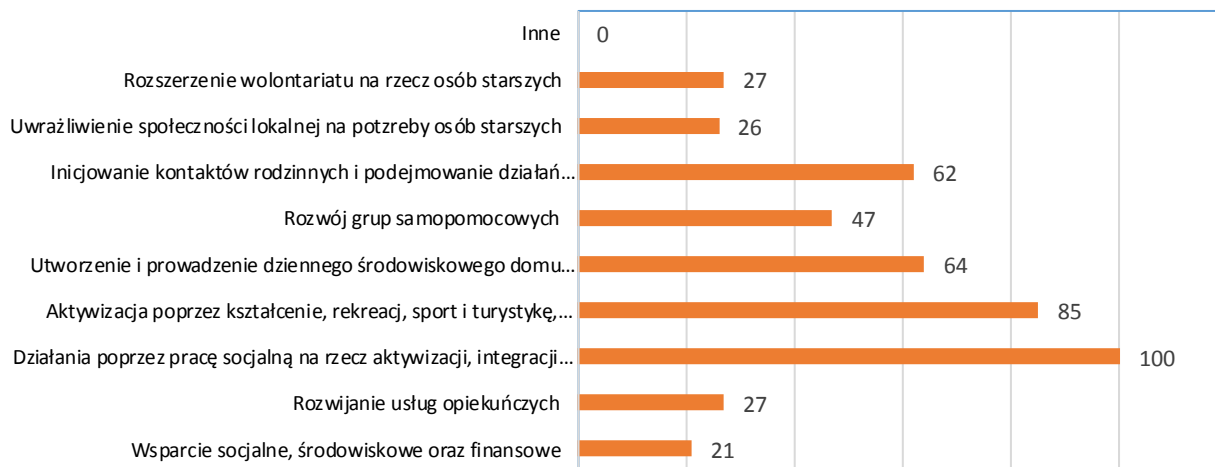

Wykres 8.

Wykres 9.

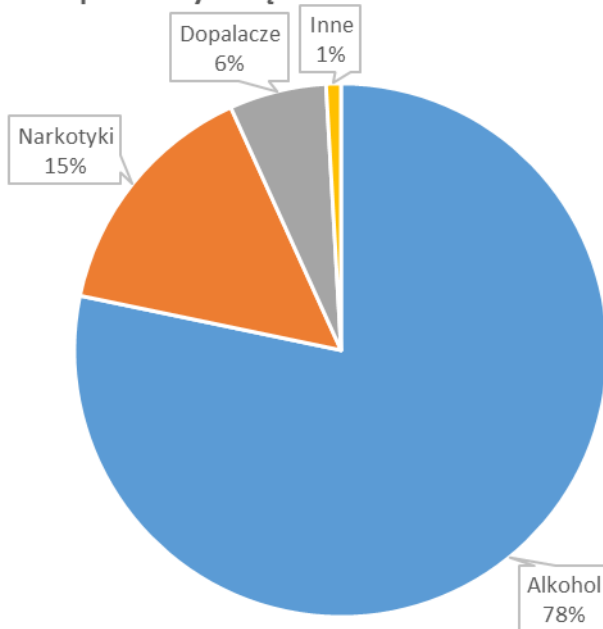
**Jakie działania umożliwiłyby osobom starszym pełniejszy udział
w życiu społecznym na terenie gminy Nowe Miasto nad Wartą?**

■ Częstotliwość wyboru odpowiedzi przez osoby biorące udział w badaniu

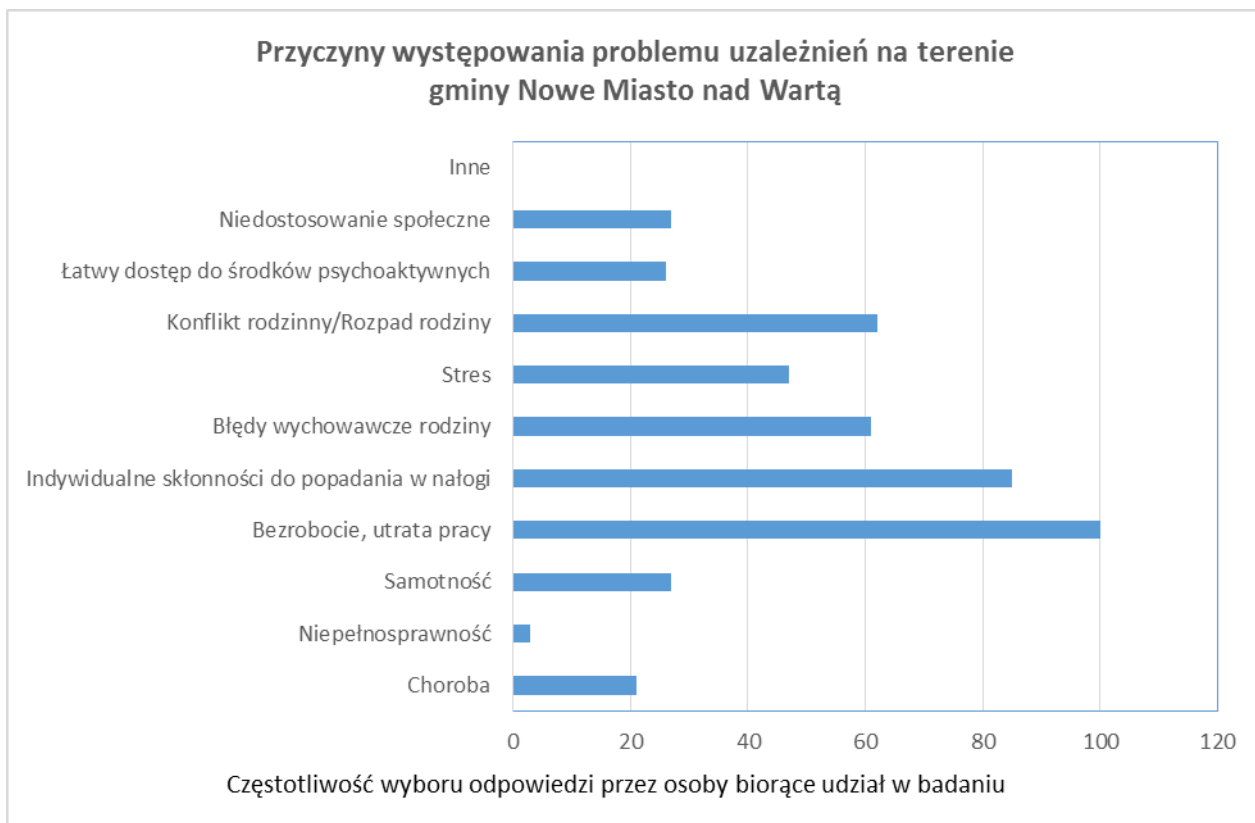
Wykres 10.

**Pani/Pana zdaniem na terenie gminy Nowe Miasto nad Wartą występują
problemy związane z uzależnieniem od:**

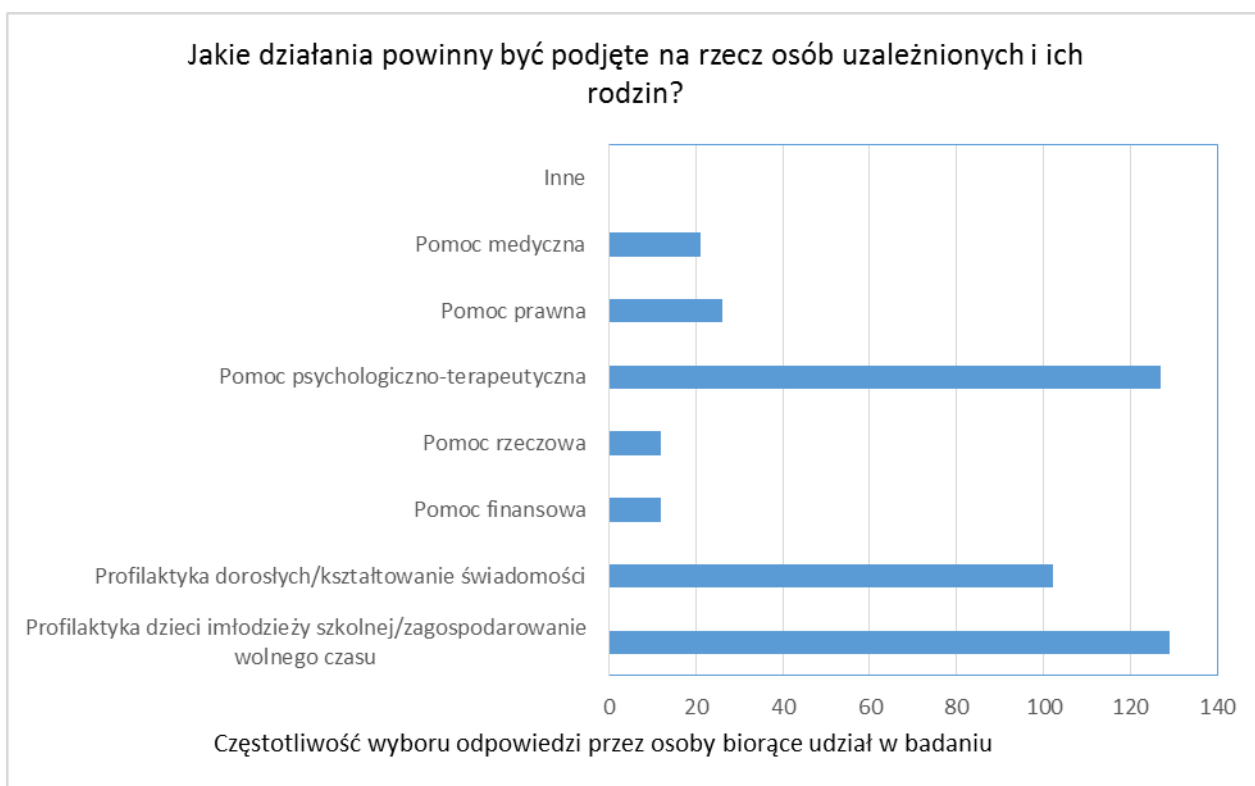

Wykres 11.

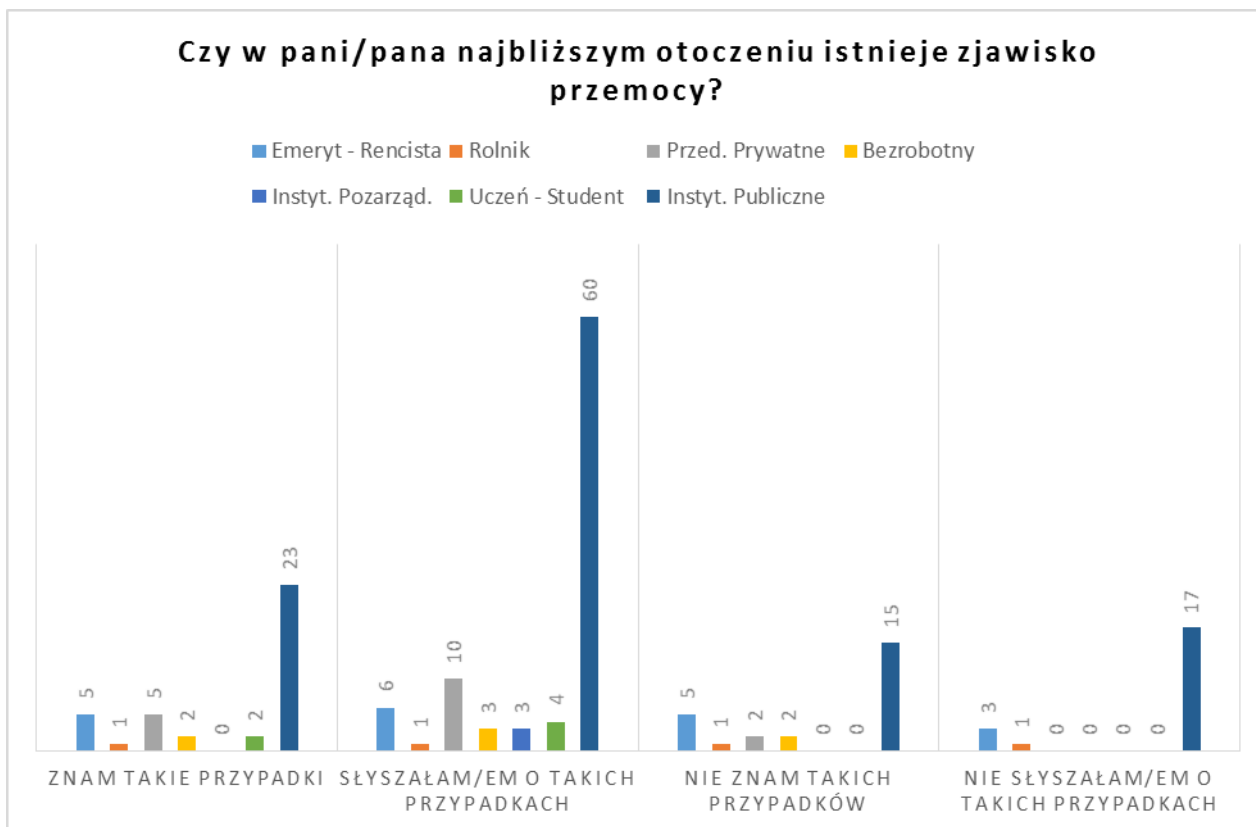

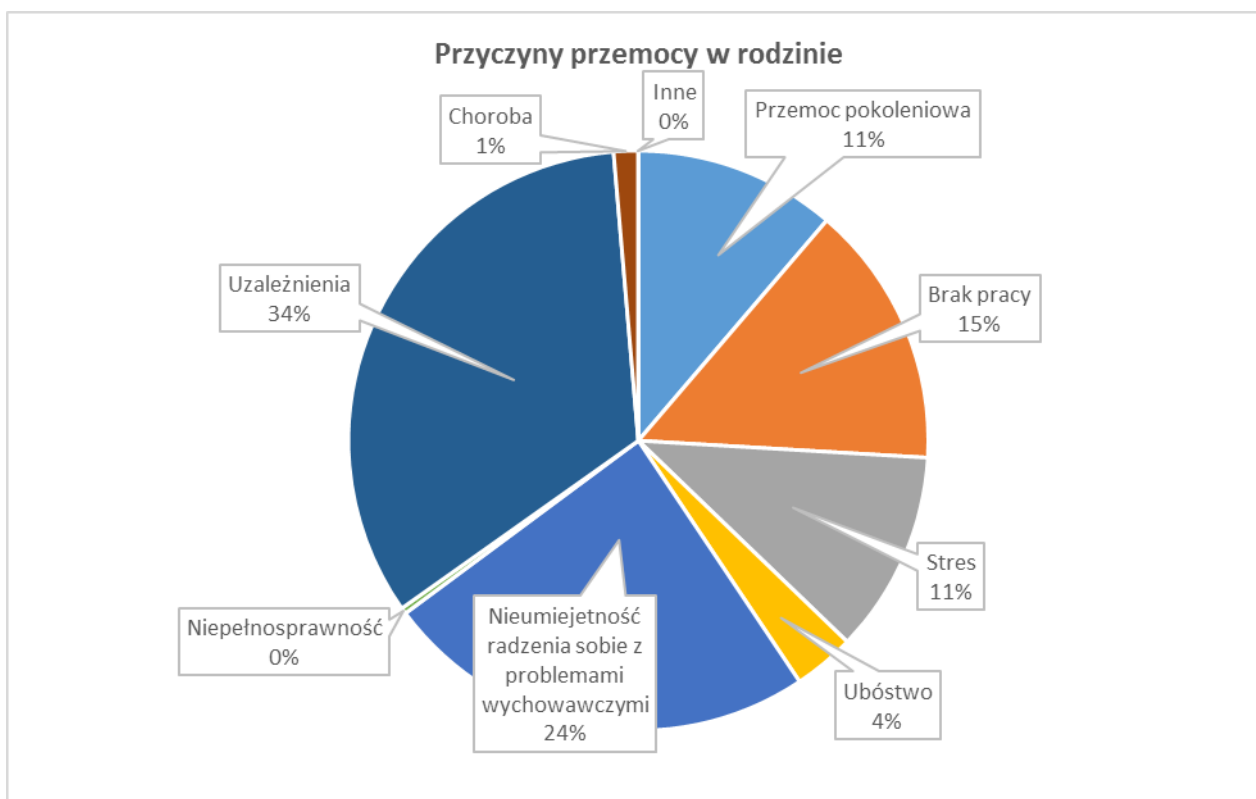
Wykres 12.

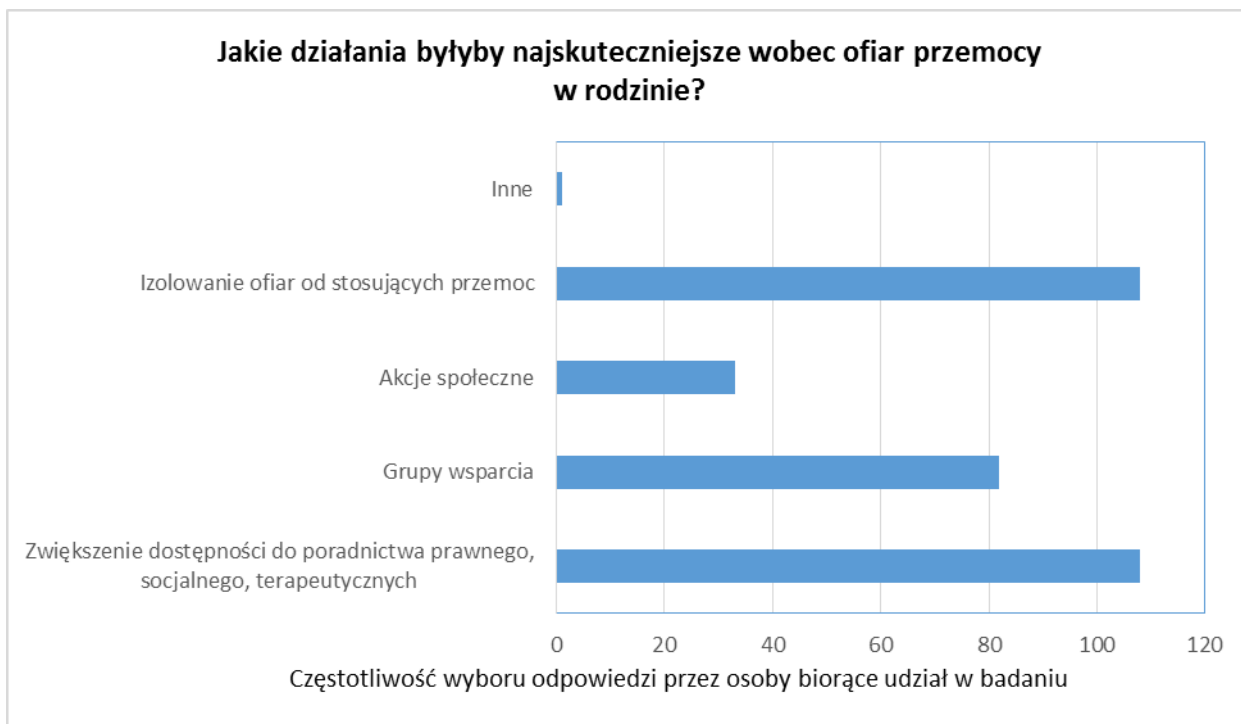
Wykres 13.

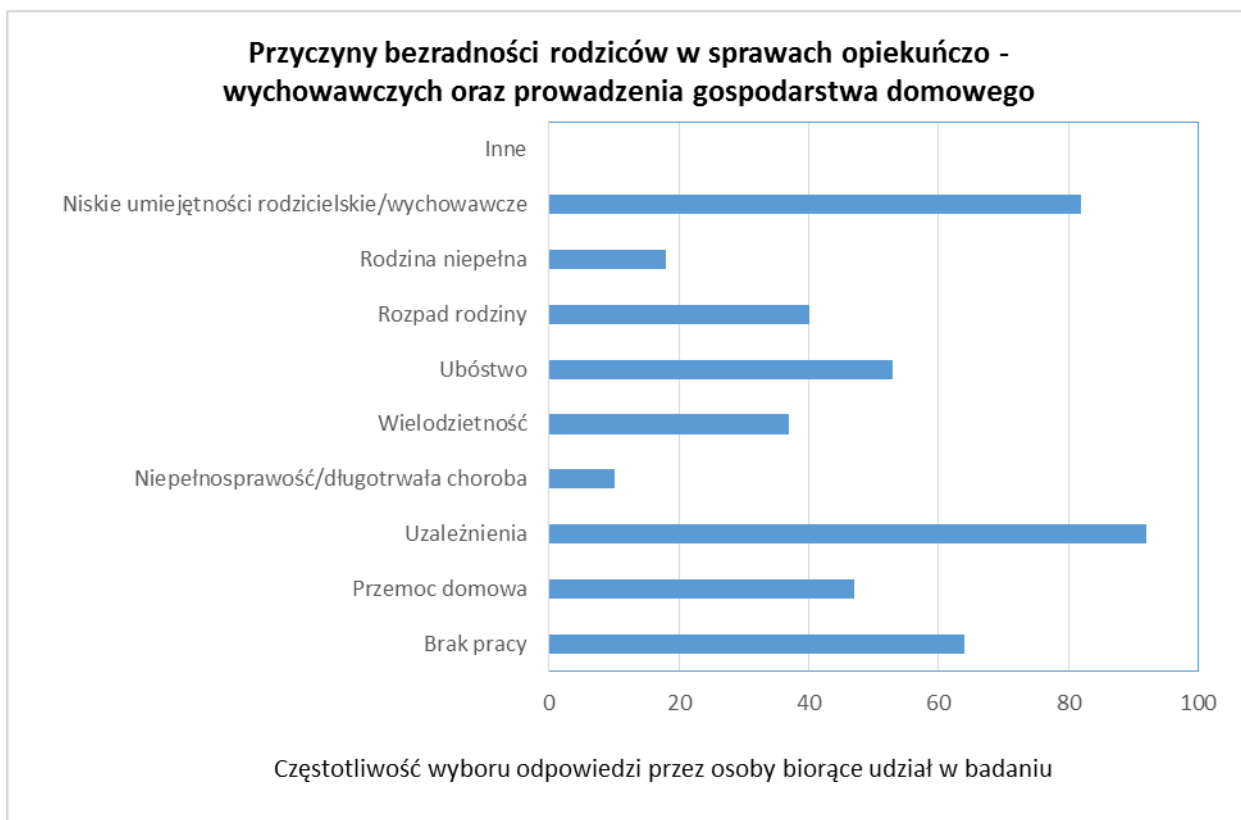
Wykres 14.

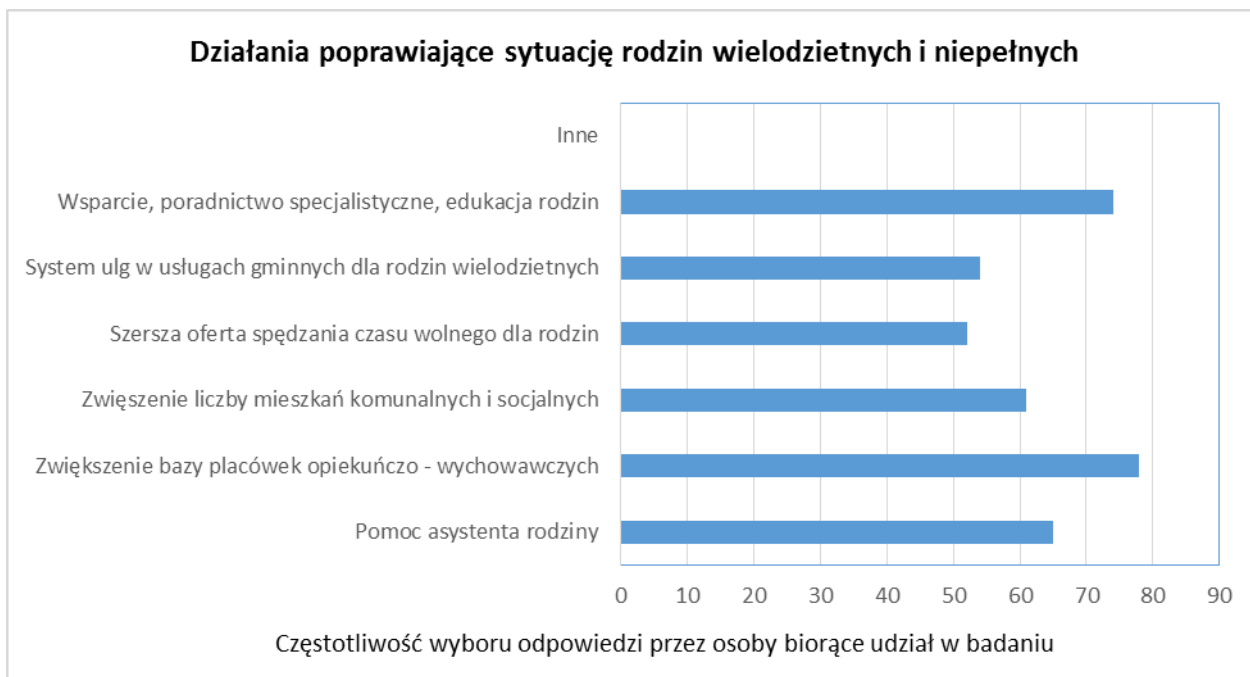
Wykres 15.

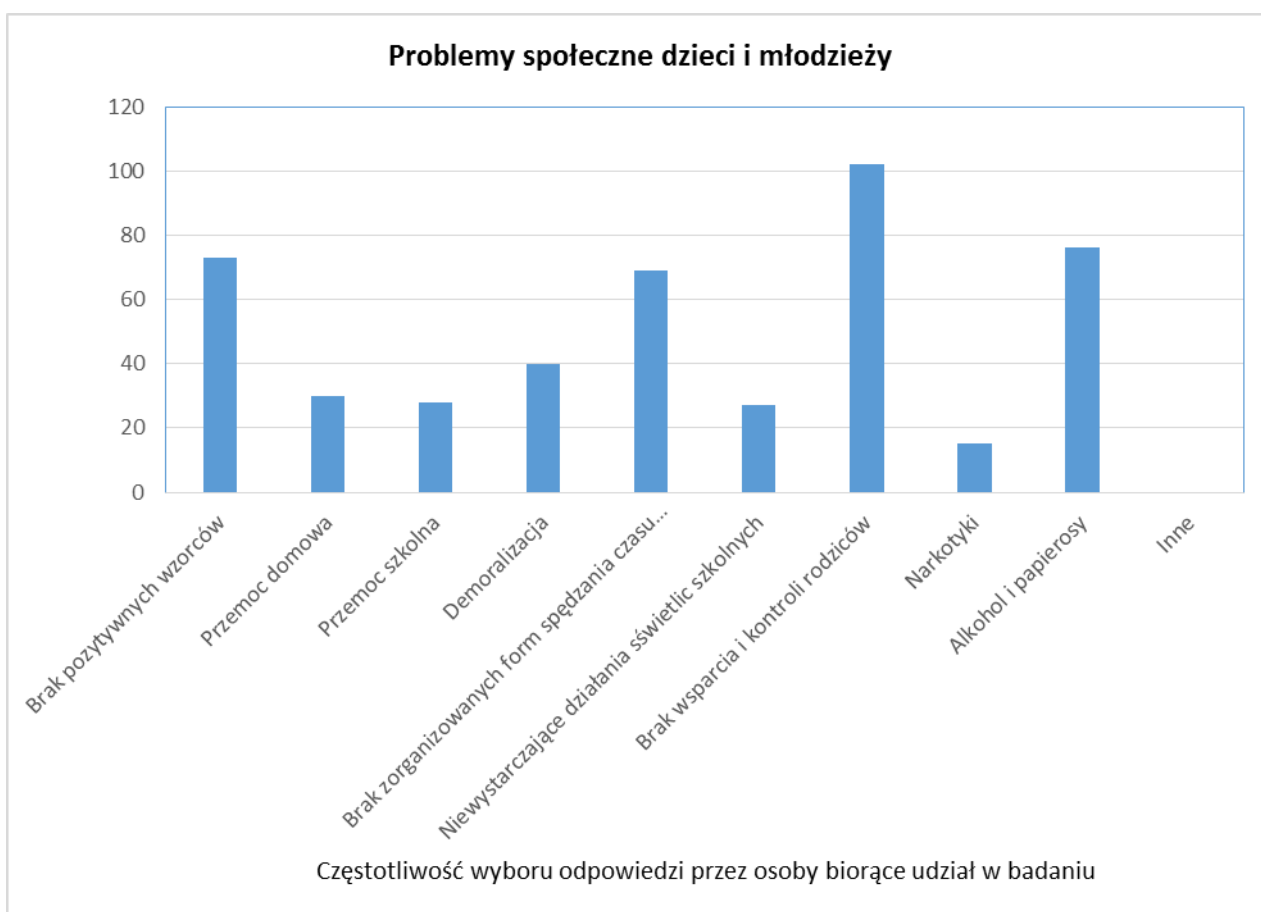
Wykres 16.

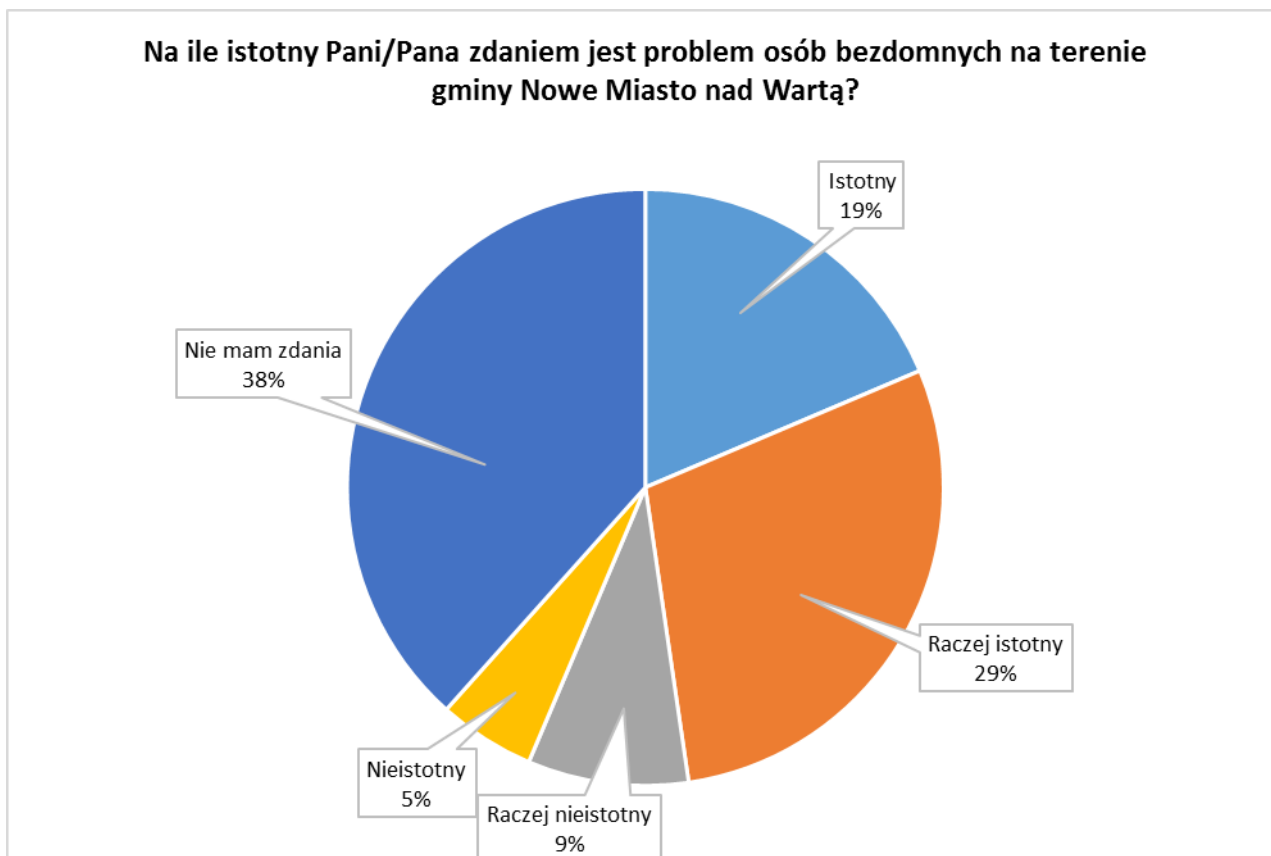
Wykres 17.

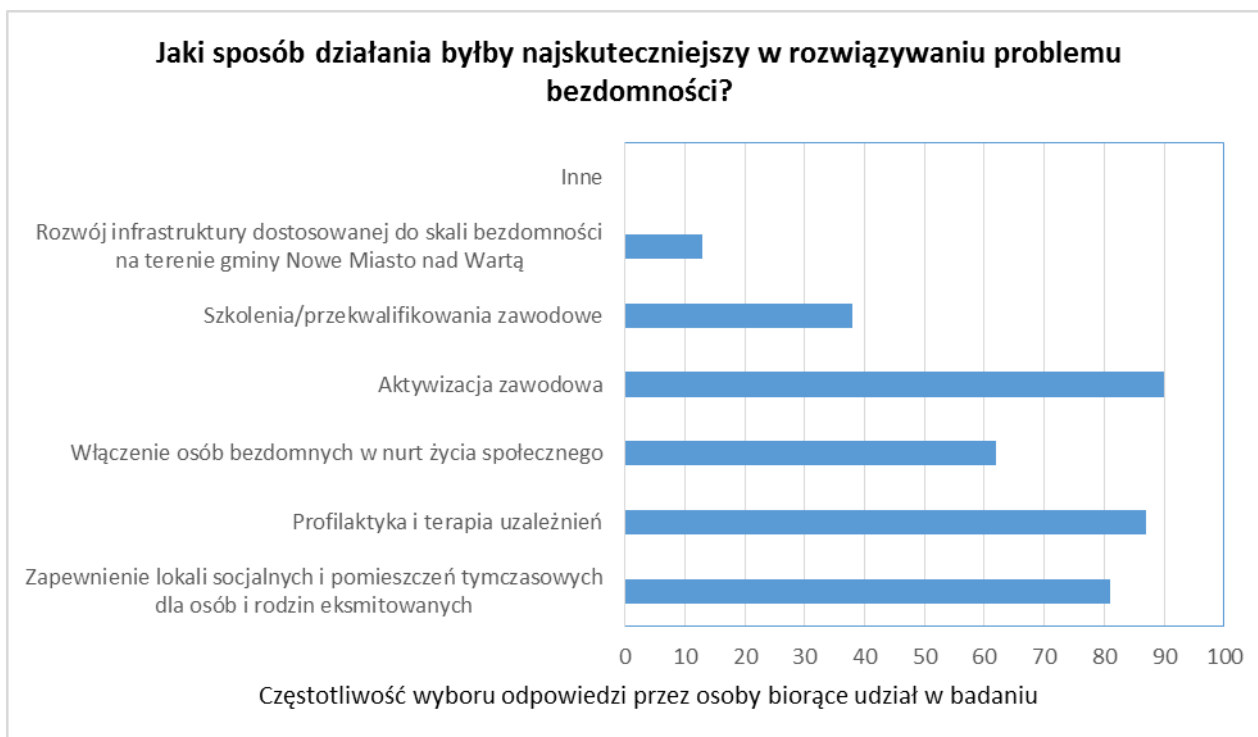
Wykres 18.

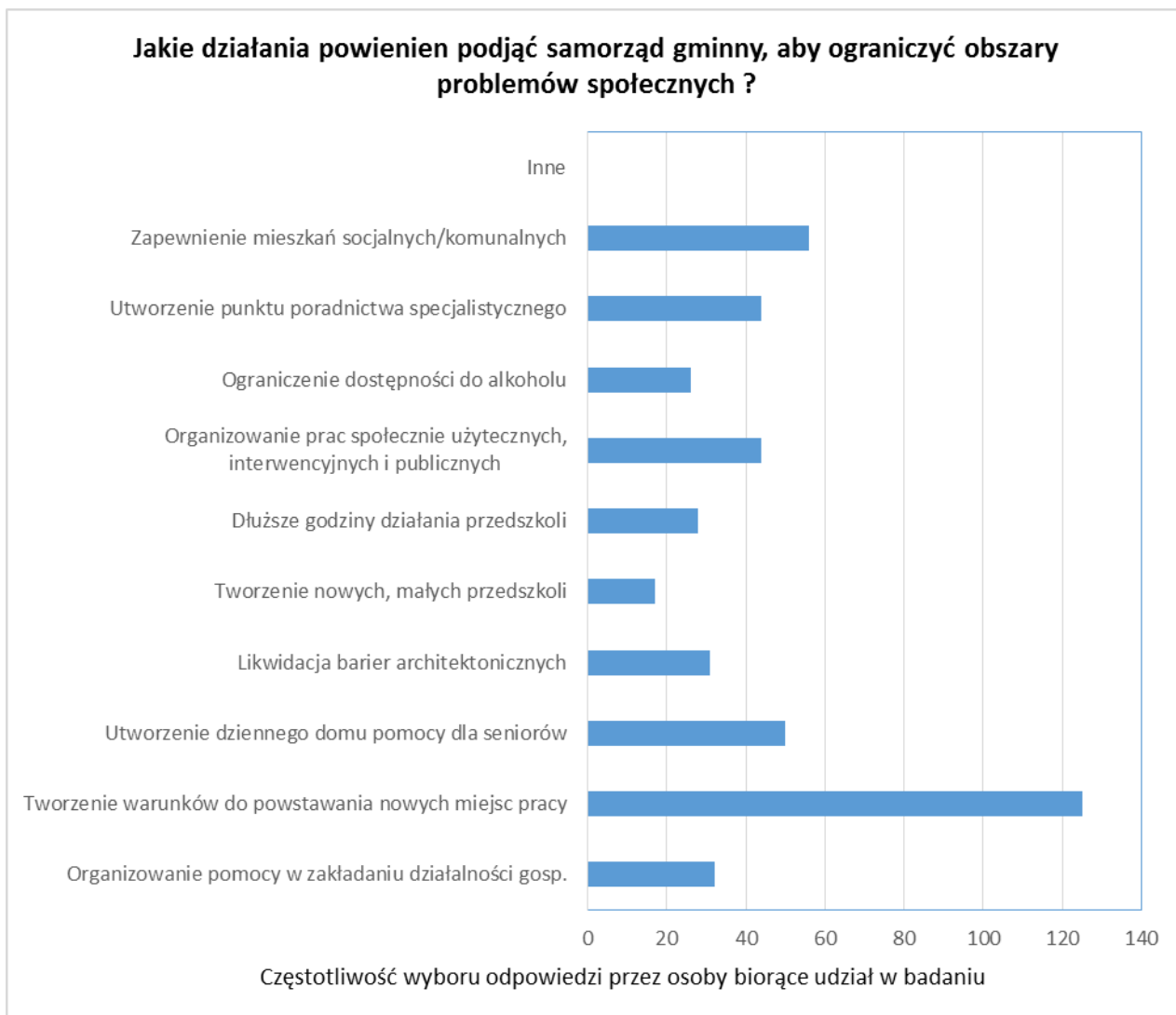
Wykres 19.

Wykres 20.

Wykres 21.

Przewodniczący Rady
/-/ Waldemar Tomaszewski